

Gazeta

ÎNVĂȚĂMÎNTULUI

EDITATĂ DE MINISTERUL ÎNVĂȚĂMÎNTULUI ȘI COMITETUL UNIUNII SINDICATELOR DIN ÎNVĂȚĂMÎNT ȘI CULTURĂ

Anul XV nr. 749

vineri 3 aprilie 1964

8 pagini 25 bani

Tineri oaspeți
ai orașelor
țării

În zilele acestea frumoase de vacanță, orașele țării au nenumărați oaspeți, sosiți să le viziteze întreprinderile, să le admire noile cartiere, să le cunoască monumentele.

Iată un grup vesel de elevi pe străzile largi ale Galațiului. Au venit acum câteva ceasuri din satele regiunii și nu se mai satură privind. Au ce să vadă! În față, la dreapta, la stînga, numai blocuri înalte, zvelte, care strălucesc în soare. Unu, trei, cinci, șase — numără ei etajele.

Profesorii care îi însoțesc le vorbesc despre istoria orașului, despre starea de ruină în care a rămas după război, despre hărnicia cu care au muncit locuitorii lui spre a-l înfrumuseța. „Aici erau, cu câțiva ani în urmă, niște cocioabe dărâpănate. Dincolo, în vale, unde este parculețul, locul era acoperit de ruine. Aici, unde se află policlinica aceasta modernă, jucau mai ieri copiii mingea”. Elevii privesc în jurul lor cu interes. „Ce minuni poate face omul cu mințile sale!” — gândesc ei cu admirație.

Excursia prin Galați a avut și câteva popasuri. Primul a fost la Muzeul de științe naturale, în sălile spațioase ale căruia, în fața acvarilor și dioramelor, profesorul de specialitate a organizat o adevărată lecție de zoologie. Apoi, spre amiază, tinerii oaspeți au coborât în port. Au cercetat vasele, șalupele, au poposit în mijlocul constructorilor de cargonouri, au văzut vapoare încărcate cu mărfuri care așteptau să plece sau care abia sosiseră.

Spre seară, grupul de peste 500 de copii s-a pregătit de plecare. Fiecare părăsea orașul cu o puternică impresie despre tot ce văzuse, fiecare era încântat de excursia făcută.

Multe alte orașe ale țării, găzduiesc, în zilele acestei vacanțe oaspeți din școli. La Reșița au sosit 100 de elevi din Timișoara. Întreprinderile și monumentele Clujului au fost vizitate de aproape 600 de elevi din Tirnăveni și din comunele Bahnea, Adămuș și Jidovei. Numeroși alți elevi au prilejul să cunoască Iașul, Aradul, Hunedoara, Ploieștiul etc. Cu sacul de excursie în spate, ei aduc pretutindeni o notă de vioașie, de prospețime și tinerețe.

Micii
grădinari

Soarele a învăluit satul într-o lumină albă, pură. Din curți se împrăstie peste case, peste uliți, miros de pământ reavăn, proaspăt săpat, de frunze și vreascuri arse. Peste tot se simte intens, tulburător, primăvara.

În curtea Școlii generale de 8 ani din comuna Traian, regiunea București, forfotă mare: grădinari harnici, elevii se pregătesc să planteze puieți. Sint aici din primele ceasuri ale dimineții. Au venit cu hîrlețe, cu sape, cu toate cele necesare unor adevărați grădinari. Acum, pregătirile se apropie de sfîrșit. Profesorul de științe naturale i-a împărțit pe grupe de câte 2-3 elevi și le-a repartizat parcelele pentru săpat.

Se trece la măsurarea distanțelor dintre puieți, la dimensionarea gropilor. Matematicienii au de lucru, nu glumă. Măsoară cu o sfoară, apreciază distanțele, adună, scad. Vezi că e bine să știi matematică? La toate, la toate își trebuie. Bravo lui Ion Miu! Nu degeaba are el notele cele mai mari din clasă la matematică.

Măsurătoarea s-a terminat. Elevii încep să sape. În câteva clipe, între grupe se naște o adevărată întrecere. Cine sapă mai bine, cine face cele mai multe gropi? Care grupă va ieși frunțasă? Curînd de tot vine și răspunsul la aceste întrebări: grupa lui Florea Petcu. Stimulați de succesul colegului lor, toți elevii zoresc să termine treaba. Primul pui de pom a fost înfipt în pămînt. O tulpină firavă, cu câțiva muguri, din care vor rodi mere rumene.

— În ce clasă voi fi cînd va crește mare pomulețul ăsta? — încearcă Aurelia Dimancea să facă repede o socoteală. Poate că voi termina școala pînă atunci. Am să-l îngrijesc tot timpul.

— Eu aș vrea să-mi sap numele, ca să se știe, peste ani, cine l-a plantat — își exprimă dorința Aurel Dăbulean.

Una după alta, tulpinițele firave sint împlintite cu grijă în pămînt. După câteva ore, treaba

In excursie

MOMENTE DE VACANȚĂ

e gata. În curtea școlii își încintă ochiul peste 150 de tulpinițe care se vor transforma în umbroși meri, peri, caiși și vișini. Școlarii îi privesc fericiți, mîndri. I-au plantat cu mîna lor și tot cu mîna lor îi vor îngriji. Au și început să se gîndească la primele roade. Dar profesorii care i-au îndrumat în acțiunea de plantare știu că primele roade au și apărut: sint roadele îmbinării studiului cu activitatea practică, roadele educării copiilor în spiritul dragostei pentru muncă.

Cîntec, joc
și voie bună

În sala casei raionale de cultură din Sighet s-a strîns astăzi o mulțime de lume. A venit să-i vadă pe elevii din toate școlile orașului, care se întrec în cadrul tradiționalului concurs de cîntece și dansuri.

Rînd pe rînd urcă pe scena spațioasă, în frumoase și pitorești costume maramureșene, micii artiști amatori. Iată-i pe membrii corului Școlii generale de 8 ani nr. 3, care interpretează o suită de cîntece populare inspirate din folclorul local. Își face apoi apariția brigada artistică de agitație de la Școala generală de 8 ani nr. 2. Cu multă vioiciune, copiii din brigadă dau viață pe scenă, unor imagini din activitatea școlii, îi laudă pe frunțașii la învățătură, îi satirizează pe codași.

Pe scenă urcă acum o fetiță care se îndreaptă spre microfon. Este Felicia Ciplea, o recitatoare vestită în oraș. Urmează apoi soliști vocali, soliști instrumentiști,

dansatori. Aplauzele pe care le stîrnesc micii artiști dovedesc că publicul apreciază strădania cu care aceștia, îndrumați de profesori și învățători, s-au pregătit pentru concurs.

La sfîrșit, în emoția tuturor, juriul anunță frunțașii care urmează să se prezinte la faza rațională a concursului. Este vorba de corul Școlii generale de 8 ani nr. 3, de brigada artistică de agitație de la Școala generală de 8 ani nr. 2 și de o serie de soliști vocali și instrumentiști. Câștigătorii își primesc, în aplauzele sălii, premiile. Toți sint fericiți și mîndri că strădaniile lor au fost încununete de succes.

Peste tot, în toate satele și orașele patriei, vacanța oferă elevilor nenumărate bucurii, multiple prilejuri de a-și îmbogăți cunoștințele, de a-și manifesta talentele, de a-și împrăști forțele pentru noul trimestru.

Cu gîndul
la noua etapă
de muncă

Pentru elevi vacanța înseamnă odihnă. Dar pentru educatorii lor? Pentru învățători și profesori vacanța de primăvară este timpul cînd se pregătesc condițiile de desfășurare a activității din ultimul trimestru, cea mai grea etapă din munca anului școlar.

Am intrat la Școala medie „Unirea” din Turnu Măgurele cu dorința de a cunoaște preocupările existente în această direcție. Liniștea nu ne-a surprins de loc. Știam că freacă și

obișnuit al școlilor cu multe clase și mulți elevi nu-l putem întîlni acum, în zilele vacanței. Nici curățenia și ordinea exemplară nu ne-au mai surprins după ce am văzut fațada frumos aranjată a școlii, cu straturi detrandafiri proaspăt săpate. Impresia plăcută, proștejimea, ordinea și curățenia care ne-au întîmpinat în poarta școlii ne-au însoțit pe culoare, în cancelarie, în sălile de clasă, în laboratoare. Bunul gust, spiritul gospodăresc vorbeau, în liniștea aceea deplină, despre meritele conducătorilor acestor școli.

În cancelarie erau prezenți tovarășa Elena Bogdan, directoarea școlii și tovarășul Mihai Bulic, directorul adjunct. Am stat de vorbă împreună despre problemele pe care și-au propus să le rezolve în aceste zile pentru întărirea muncii și sporirea succesorului acestui an școlar.

Conducerea școlii consideră că instruirea și educarea elevilor trebuie să se ridice la un nivel tot mai înalt și prin folosirea largă a materialului didactic, a mijloacelor moderne de predare. De aceea s-au luat măsuri pentru sporirea zestrii școlare. Se vor procura diafilme noi pentru cele șase aparate de proiecție și pentru aparatul de filmat de care dispun laboratoarele. Va crește și numărul discurilor didactice pentru predarea literaturii și a limbilor străine.

Se alcătuieste în aceste zile un tablou sinoptic care va înfățișa rezultatele la învățătură obținute în trimestrele I și II de fiecare clasă, la toate materiile de învățătură. El va fi așezat în cancelarie în atenția profesorilor, bineînțeles după ce în prealabil va fi analizat, comentat, discutat cu profesorii. Analiza pe care o determină alcătuirea tabloului a și scos în lumină unele trăsături caracteristice anumitor clase și

a reliefat ordinea în care vor trebui să se țină ședințele colectivelor de profesori pe clase, de îndată ce va începe trimestrul al treilea. S-a constatat, de pildă, că de primă urgență este discuția profesorilor clasei a XI-a „C”. La clasa aceasta va fi necesar un efort susținut al educatorilor pentru întărirea disciplinei, deoarece indisciplina este principala cauză care a plasat clasa aceasta pe locul din urmă la învățătură în raport cu celelalte clase ale școlii. La majoritatea claselor colectivele de profesori vor trebui să se ocupe de organizarea atentă a meditațiilor, de supravegherea lor, de participarea la ele a tuturor elevilor care au nevoie de ajutor în pregătirea lecțiilor.

Școala este preocupată și de întărirea legăturii cu familiile elevilor, în special cu părinții care nu locuiesc în localitate și ai căror copii sint găzduiți în internat. S-a programat deplasarea în aceste zile a profesorilor în comună, unde se organizează adunări ale părinților cu participarea președinților sfaturilor populare. Se fixează pînă atunci programul deplasărilor în comunele Slobozia, Traian, Segarcea-Vale, Beciu, Lița, Rîioasa și altele. Păriații vor afla ce probleme pune buna pregătire a copiilor lor în ultimul trimestru al anului, care trebuie să fie contribuția lor la rezolvarea acestor probleme.

În zilele acestea de vacanță se definitivează și planurile de muncă pentru trimestrul al treilea. Conducerea școlii a citit aceste planuri în prima lor formă și discută pe rînd, cu fiecare profesor în parte, observațiile. Pînă acum s-a discutat cu profesorii de istorie, limba română, desen, muzică, științe naturale. Îmbunătățirile ce se aduc planurilor au scopul de a rezerva mai mult loc recapitulării materiei, lecțiilor-excursii etc.

În liniștea zilelor de vacanță, gîndurile care caută găsesc cu ușurință căile ce duc la roade bogate. Condiția este să cauți și, găsind căile, să perseverezi pe ele. Prima condiție este împlinită la Școala medie „Unirea” din Turnu Măgurele. Cea de-a doua condiție se va împlini, desigur, în cursul trimestrului trei.

MONICA MARINESCU

Festivalul școlilor de artă

Grație și măiestrie

Cu prilejul celui de-al VI-lea Festival republican al școlilor și Institutelor de artă, elevii școlilor de coregrafie din București și Cluj au dat un recital de balet.

Programul, destul de bogat, s-a axat pe o tematică foarte variată care definește mai puțin variabilele anilor respectivi de studiu și tind să concureze cu primele noastre scene de balet. În foarte rare cazuri elevii, selecționați pe un asemenea criteriu, au fost puși la nivelul posibilităților adecvate de studii și antrenament. E drept că, în acest gen de școli, prezența talentului, care sare peste etape, dă curaj partenerilor să abordeze indiferent ce temă și oricât de subtilă ar fi problematica ei, dar trebuie să mărturisim că, în desfășurarea programului, nu ne-am simțit siguri dacă participarea elevului sau elevei manifesta zborul unei inspirații personale, trăirea intensă a unei experiențe de viață, gândirea matură și stăpînirea conștientă și liberă a mijloacelor de expresie — sau numai o reflectare disciplinată a stilului maestrului coregraf. Ne gândim, spre exemplu, la cele două idile școlărești („In excursie” — școala din București și „Idilă școlărească” — școala din Cluj) vag centurate, rezolvate în câteva momente idealizate de naivitate, gingașie și grație, dar lipsite de intensitatea unei probleme vitale pentru adolescenți. Bineînțeles că ne aflăm în fața unor exerciții de școală și intervenția profesorului e indispensabilă, dar nu pînă într-atît încît, manechinul tipic fiind tehnicește realizat, să pună în umbră personalitatea artistică vie a elevului, care ea, în primul rînd, ne interesează.

Cîtiva elevi și cîteva eleve, printre care Ileana Cățineanu, Mariana Sachs, Florin Mateescu (București) Silvia Humăilă și Ion Logrea (Cluj) ne-au impresionat prin prezența de netăgăduit a unei personalități artistice, în nuce, bineînțeles, dar bine marcată, ceea ce dovedește că școlile respective urmează cu simț de răspundere această problemă.

Revelatoare pentru noi, din acest punct de vedere, a fost voința manifestă de afirmare a școlii de coregrafie din Cluj, care a dat elevilor o vervă plastică, apreciată și de public, la scenă deschisă, cu aplauze furtunoase și chiar cu ovații. Adagio, variații și coda din baletul „Flăcările Parisului” (prof. Larisa Șerban) executate spontan, degajat, cu elan, fără să piardă din grație sau să influențeze siguranța mișcărilor, accentul temperamental din dansul Esmeraldei (aceeași profesora) „Balada haideucească” (prof. Octavian Stroia), executată într-un stil mediativ, pătrunsă de o poezie gravă, de un colorit subtil, ca o planșă de Sztmary, „Lăsați-ne”, încordat și plin de patetism, „La mare”, dans linear intrucitva, dar cu destulă luminositate (prof. Zoltan Szabotai) constituie momente culminante ale avîntului artistic ce caracterizează, astăzi, școala coregrafică din Cluj. Nivelul înalt al tematicii, sericitatea stucului, interpretarea sugestivă, în general, elanul în muncă al elevilor și al profesorilor situează această școală în rîndul primelor noastre instituuții de artă.

Școala coregrafică din București își menține liniile sculpturale, nivelul său de gust, măsura care temperează, dar dă, în ace-

lași timp, siguranță, prestanță mișcărilor. Stilul sobru, concentrat, aș zice intelectualizat, dar vibrînd de o poezie subtilă, de un farmec senin al prof. Tilde Urseanu, în „Pescarul și ondina” și, mai ales, în gingașul medallion intitulat vag „Stampă rominească” în care invie, într-o formă elevată, vrea basmului cu cele trei fete de împărat sau a legendei celor trei zîne și a ciobănașului. „Preludiu și bourée” (prof. Vasile Marcu), de o vie și tinerească expresivitate, bijuteria plastică intitulată „Păpuși din Oaș” și mai ales scena de artă ce domină la această școală.

În ce privește stilizarea dansului nostru popular, urmărită cu

perseverență de ambele școli, socotim că, deși întrevădem perspective îmbucurătoare ca la „Stampă rominească”, (prof. Tilde Urseanu) și la „Joc” și „Dans muntenesc”, (prof. Octavian Stroia), rămin încă bogate resurse neexplorate pentru o stilizare curajoasă și atentă.

Colectivele de profesori din școlile noastre de coregrafie sînt nu numai organe de execuție ale unei programe școlare, dar, totodată, inițiatori de metode noi, căutători de formule inedite, organe de concepție și de teoretizare în domeniul coregrafiei.

În ce privește reflectarea actualității contemporane în preocupările școlilor noastre coregrafice, așteptăm pași mai hotărîți.

PETRE DRĂGOIESCU

Expoziția de artă plastică

La sala Dalles s-au prezentat numeroase lucrări ale elevilor din școlile de artă și medii de artă plastică, dînd astfel o imagine amplă a muncii desfășurate în cadrul acestor școli.

Dintre cele aproximativ 240 de lucrări expuse se relevă în mod deosebit cele ale elevilor din școlile medii de artă din București, Tg. Mureș, Constanța, Iași, ca și ale celor din școlile de 8 ani de artă din Giurgiu, Roman, Bacău, Arad și Petroșani. Indrumați cu grijă de profesorii lor de specialitate, acești elevi au prezentat la expoziție lucrări cu o tematică bogată, inspirată din viața nouă a patriei noastre socialiste, din trecutul gloriuos de luptă al poporului, din folclorul românesc sau din povestirile științifico-fantastice.

Cu aproape 40 de ani în urmă, vorbind despre desenele executate de copii, pictorul N. Tonitza acuza cu vehemență lipsa de îndrumare sănătoasă a desenului practicat de aceștia. Expoziția de desen și pictură din cadrul celui de al VI-lea Festival republican al școlilor și Institutelor de artă confirmă schimbarea radicală intervenită în acest domeniu, ca rezultat firesc al creării în ultimii 15 ani a unui număr însemnat de școli de arte plastice, răspîndite în 35 de orașe ale țării. Astăzi nu mai întîlnim în expoziție asemenea „condamnabile exerciții” despre care Tonitza vorbea cu atîtă mîhnire. Elevii școlilor de arte plastice reflectă în lucrările lor realitatea vie pe care o întîlnesc zi de zi, redînd-o cu un deosebit simț artistic și, în același timp, cu multă spontaneitate. Semnificative în acest sens sînt lucrările intitulate „Spre ogoare” de Sorin Dumitrescu, „Floarea soarelui” — imitație de vitraliu — realizată de M. Dumitrescu și M. Simionescu, „La vîntoare” — compoziție de mari dimensiuni a lui

Marin State, „Termocentrala Grozăvești” de Alexandru Bălan, „La expoziție” de Daniela Schobel, „Ateleții” de Dumitru Pătruică, „Peisaj citadin” de Constantin Darovici, toți elevi ai Școlii medii de arte plastice din București. De asemenea, se remarcă prin tematică și realizare lucrările „Treieris”, compoziție de Istvan Petrovits, „Uzina” de Tibor Fazakas, „Complex industrial” de Karoly Kadar, elevi la Școala medie de artă din Tg. Mureș, „Pregătiri pentru 1 Mai” de Irina Dascălu (Bacău), „Culesul porumbului” de Maria Chirilov (Tulcea), „Cules de fructe” de Mihaela Ghelmez (Giurgiu), „Construcții noi în orașul meu” de Gheorghe Mazilu (Tr. Severin), „Bărci pescărești” de Delia Beiu (Iași), „Peisaj de iarnă” de Petru Diaconu (Iași), „Peisaj în port” de Cornel Radu (Galați), „Oțelaru”, sculptură de Dumitru Cușă (Constanța), „Filatoarea”, sculptură de Antoaneta Dumitru (Constanța), „Peisaj în port” de Cornel Radu (Galați), „Copilărie fericită” de Doina Stancu (Timișoara).

Privind expoziția în ansamblu se poate afirma cu certitudine că din punct de vedere al conținutului tematic și al nivelului artistic lucrările expuse sînt net superioare celor prezentate în cadrul festivalurilor precedente. Se constată totuși existența în continuare a unor deficiențe în domeniul dezvoltării artelor decorative și aplicate, care sînt încă insuficient reprezentate.

Sîntem convinși că observațiile juriului, ca și schimbul de experiență între profesori prilejuit de cel de al VI-lea festival vor determina curînd un și mai puternic avînt al activității în școlile de arte plastice.

Lector univ.
NICOLAE FILOTEANU

Recitalurile muzicale

Cele 47 de școli medii și de 8 ani de muzică din țară au fost reprezentate, la cel de-al VI-lea Festival republican al școlilor și Institutelor de artă, de peste 230 de elevi. Cu adevărat masivă, după cum se vede, participarea la festival a fruntașilor din școlile de muzică ale țării, atît a celor din centrele mari cit și a celor din localitățile mici și îndepărtate, a avut, în general, și un nivel remarcabil, relevîndu-se judicioasa alegere a repertoriului și grija pentru o interpretare valoroasă.

Festivalul a permis remarcarea a numeroase talente care, continuîndu-și munca sub îndrumarea unor pedagogi competenți, pot deveni reprezentanți de frunte ai artei noastre muzicale în concursurile naționale și internaționale. Numărul mare de premii și mențiuni acordate elevilor și școlilor — au fost premiați 26 elevi și au primit diplome de onoare 62 de elevi și 21 de școli de 8 ani și medii de muzică — sînt o dovadă convingătoare a faptului că învățămîntul nostru muzical se află în plin progres.

S-au afirmat ca adevărate talente elevii ca Ștefan Kerekes (cl. a VIII-a vioară. Școala medie de muzică din Tg. Mureș), Magda Sirbu (cl. a II-a vioară. Școala medie de muzică din Iași), Valentin Hîrsu (cl. a X-a cello). Rodica Doroftei (cl. a VI-a vioară) și D. Ilincă (cl. a V-a pian) — toți de la Școala medie de muzică nr. 1 din București, Silvia Oprișan (cl. a V-a vioară. Școala medie de muzică nr. 2 din București), Tiberiu Szasz (cl. a IX-a pian) și Teodora Coman (cl. a XII-a xilofon) — ambii de la Școala medie de muzică din Cluj, Angela Gadilă (cl. a X-a vioară) și Cornelia Vasile (cl. a VIII-a vioară) — ambii de la Școala medie de muzică din Timișoara.

Aprecierea acordată de juriu participanților la festival a avut drept criteriu principal interpretarea realistă, expresivă și emoționantă a conținutului de idei și sentimente a lucrărilor prezentate. Pe această linie s-a remarcat mai ales calitatea deosebită a interpretării elevilor Tiberiu Szasz, Valentin Hîrsu și Angela Gadilă.

Au existat și elevi foarte dotați, cu reale posibilități artistice, dar care au fost îndrumați spre o interpretare de strălucire exteroară, neglijîndu-se astfel aprofundarea conținutului muzical. Ar fi fost de dorit ca în îndrumarea acestora să se îmbine mai armonios formarea gîndirii muzicale cu dezvoltarea posibilităților de exprimare tehnică-instrumentală, pentru dezvoltarea lor multilaterală.

Deși criteriile de selecție a repertoriului au fost mai judicioase decît în trecut, socotim totuși că nu a existat o suficient de variată reprezentare a muzicii clasice și preclasice. Într-o serie de cazuri alegerea s-a oprit asupra unor piese nesemnificative, care n-au putut pune în valoare calitățile interpretative ale elevilor. În alte cazuri au fost alese piese mai grele decît posibilitățile de execuție și înțelegere ale acestora. Se știe însă că nu este recomandabil să se dea piese prea dificile nici elevilor excepțional dotați, căci chiar dacă ei le-ar putea realiza din punct de vedere tehnic, nu au suficientă maturitate pentru a le înțelege conținutul.

Programele celor șase recitaluri au relevat faptul că este necesar să se pună la dispoziția școlilor de muzică mai multă literatură autohtonă pentru diferitele trepte de dezvoltare muzicală, precum și pentru instrumente de coarde, suflători și formații de muzică de cameră.

ION DRAGONIR
inspector principal în Ministerul
Învățămîntului

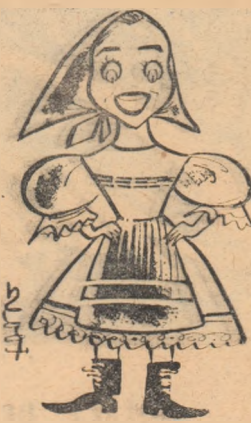
Alex. Haralambie — Galați

Mariana Ionuță — București

Silvia Humăilă — Cluj

Irina Brecher — București

Magda Sirbu — Iași

Anton Diaconu — Iași

Silvia Oprișan — București

OPINIILE

Răspuns la unele obiecții și câteva propuneri

În ultimul timp, în presă au început să fie dezbătute o serie de probleme referitoare la concordanța între programa școlii medii de cultură generală și cerințele concursului de admitere în învățământul superior. Problema mi se pare deosebit de interesantă și actuală și pentru specialitatea în care lucrez — chimia — întrucât experiența pe care am acumulat-o asistând la numeroase examene de maturitate și concursuri de admitere în învățământul superior mi-a arătat că și în acest domeniu există încă destule carente.

Se obiectează uneori că la concursul de admitere de la facultățile de chimie industrială, de pildă, candidații sunt examinați în mod prea detaliat asupra celor învățate în școala medie, că li se cere foarte mult. Sunt însă de părere că fără o asemenea examinare nu este posibilă o selecționare corespunzătoare nevoilor învățământului superior și, în ultima instanță, cerințelor meseriei pentru care vor fi pregătiți viitorii studenți.

Pentru ca absolvenții școlii medii să poată face față tuturor cerințelor, este necesar ca cel puțin în ultima clasă a școlii medii ei să fie orientați spre un studiu mai adâncit al cunoștințelor de chimie. Se poate presupune cu destulă siguranță că un candidat la concursul de admitere în facultatea de chimie industrială s-a hotărât pentru profesiunea respectivă datorită faptului că are oarecare înclinații pentru studiul chimiei. Rolul profesorului de specialitate este să cultive și să încurajeze cu pricepere aceste înclinații, orientându-l pe elevul respectiv să consulte culegeri de probleme și cărți care se adresează acestei categorii de absolvenți

de școală medie. Așa, de pildă, în Editura didactică și pedagogică a apărut, în 1963, o culegere de probleme de chimie pentru școala medie care mi se pare corespunzătoare cerințelor concursului de admitere. De asemenea, chimia generală de A. Marinescu și alții mi se pare utilă candidaților facultăților tehnice cu profilul chimie. În pregătirea viitorilor studenți trebuie să se țină seama și de faptul că chimia folosește — și va folosi și mai larg în viitorul apropiat — un aparat fizic și matematic foarte dezvoltat. De aceea, candidaților li se cere să cunoască deopotrivă aceste trei discipline — temelia pe care se sprijină întreaga pregătire a inginerului chimist.

Privind lucrurile prin prisma acestei necesități, aș vrea să semnaliez și câteva neajunsuri ale programei concursului de admitere. Bunăoară, cunoștințele din partea introductivă a programei nu sunt corelate cu cunoștințele de fizică. În primul aliniat de exemplu se prevede „noțiunea de element chimic în concepția chimiei moderne” (broșura M.I., 1963, pag. 168). Nu văd aici locul potrivit al acestei chestiuni deoarece, atât timp cât nu se cunoaște noțiunea de izotop, nu se poate da o definiție directă noțiunii de element chimic. De asemenea, uneori se constată încălcări ale logicii și orânduirii firești a cunoștințelor. De pildă, cunoștințele privitoare la structura atomului figurează la sfârșitul capitolului de chimie anorganică a programei, în timp ce în prima parte a acestui capitol sunt incluse elementele cu caracter metalic și caracter metaloidic.

E de mirare, apoi, că deși manualele de școală medie dau noțiuni despre nomenclatura și sim-

bolistica chimică, programa de concurs nu rezervă nici un loc acestor noțiuni, care reprezintă de fapt alfabetul chimistului.

Cred că, în legătură cu teoria atomo-moleculară, ar trebui să se prevadă în programă și legea proporțiilor echivalente ca și noțiunea de echivalent gram, întrucât fără aceste noțiuni nu pot fi înțelese legile electrolizei, mai ales legea a doua, care stă la baza rezolvării tuturor problemelor de electroliză.

De asemenea, socotesc că programa nu asigură o succesiune logică în prezentarea sistemului periodic, a valenței și a calculelor chimice. În mod normal, noțiunea de valență (în forma ei inițială), și calculul chimic, ca și structura atomilor, de altfel, ar trebui să fie prezentate înaintea sistemului periodic. Faptul că în programă lucrurile nu stau așa determină alte neajunsuri. Mă întreb, de exemplu, cum vor putea face candidații legătura dintre proprietățile și structura diferitelor elemente și combinații din moment ce studiază capitolul despre structura atomului și nucleului de-abia la sfârșitul materiei. Rezultă clar că, în situația existentă, structura atomului se studiază ca un scop în sine și nu ca un instrument de cunoaștere a proprietăților elementelor și a combinațiilor chimice.

Toate aceste neajunsuri îngreunează mult pregătirea candidaților pentru concursul de admitere. De aceea consider că programa actuală de concurs trebuie îmbunătățită și, firește, mai strins corelată cu programa de fizică.

Conf. ing. V. T. MĂRCULEȚIU
Prodecan al Facultății de chimie industrială de la Institutul politehnic din București

Experițe de chimie efectuate în laboratorul Școlii nr. 110 din Capitală.

OPINIILE

Tot în legătură cu predarea mișcării oscilatorii

Într-unul din numerele trecute ale „Gazetei învățământului”, în articolul „La fizică, în clasa a XI-a”, de St. Fătușescu, se propunea ca în predarea ecuației mișcării oscilatorii armonice să se pornească de la înregistrarea grafică a acesteia, pentru a se ajunge apoi la expresia ei analitică.

Firește, este bine ca legile generale ale fenomenelor să fie deduse din observarea nemijlocită a realității — bineînțeles cu condiția ca aceasta să ne permită stabilirea certă și univocă a acestor legi. Trebuie să constatăm însă că metoda propusă în articolul la care ne referim nu ne dă certitudinea că elongația în mișcarea oscilatorie a pendulului este dată, în adevăr, de relația $y = A \sin \omega t$. Curba înregistrată în felul arătat reprezintă desigur o sinusoidă, dar certitudinea că așa este o avem nu din experiența descrisă, ci din faptul că relația $y = A \sin \omega t$ a fost demonstrată anterior prin raționament matematic. Dacă n-am fi dobândit anterior această certitudine, n-am fi putut să scriem — numai ținând seama de forma curbei înregistrate — ecuația de mai sus, căci nu orice curbă avind aproximativ forma celei obținute prin înscrierea oscilațiilor pendulului este neapărat o sinusoidă. Metoda descrisă în articol este deci bună ca mijloc de verificare aproximativă în laborator, ea nu poate însă înlocui demonstrația rațională, care este, în cazul de față, singurul mijloc de a stabili în mod incontestabil adevărul.

Pe de altă parte, autorul articolului citat greșește, după părere

rea mea, atunci când atribuie manualului de fizică pentru clasa a XI-a „vina” de a deduce mișcarea oscilatorie armonică din proiectarea pe diametrul cercului a unei mișcări circulare uniforme. Acest procedeu n-a fost „inventat” de autorul manualului, ci e folosit în toate lucrările elementare de fizică pentru determinarea legilor mișcării oscilatorii armonice. Și desigur că nu e nici o greșeală aici: deși este o știință eminentamente experimentală, fizica folosește deopotrivă și raționamentul matematic pentru a demonstra cu certitudine legile anumitor fenomene. Este adevărat că, deducându-se prin calcul relația $y = A \sin \omega t$, sensul fizic al pulsației nu apare tocmai clar în cazul oscilației pendulului. Dar perioada oscilației este o noțiune foarte ușor de înțeles și legarea pulsației de perioadă face ca și aceasta să poată fi înțeleasă.

Desigur că ar fi foarte binevenită o metodă care să ne ducă la găsirea legilor mișcării armonice pornind de la observarea directă a fenomenului, cu condiția însă ca metoda respectivă să nu păcătuiească din punctul de vedere al rigorii științifice. Nici un considerent cu caracter metodic nu poate justifica însă o lipsă în precizia demonstrației.

Și cred că ar mai fi de făcut și altă observație. În articolul la care ne-am referit, ca și în alte articole cu aceeași temă, se folosește termenul „mișcare oscilatorie”, deși fenomenele despre care este vorba în aceste articole nu sînt mișcări oscilatorii oarecare, ci un anumit fel de mișcări

oscilatorii și anume mișcări oscilatorii armonice. Se vedește aici nu propriu-zis o greșeală științifică, ci o lipsă de precizie: se face uz de un termen corespunzător unei noțiuni cu sfera mai largă decît cea a noțiunii luate în discuție. Această insuficiență de precizie ar trebui pusă în legătură, cred, cu o oarecare lipsă de precizie a manualului de clasa a XI-a. E drept că manualul face distincție între noțiunea de mișcare oscilatorie și cea de mișcare armonică și dă definiția fiecăreia din ele. Totuși, din textul manualului nu rezultă precis care este raportul dintre sferile celor două noțiuni; dacă profesorul nu le-ar da explicații lămuritoare, elevii nu s-ar putea lămuri cîtuși de puțin dacă, în afară de mișcările armonice, mai există și alte mișcări oscilatorii și care sînt, măcar în principiu, caracteristice acestora. Ar fi deci de dorit ca manualul să consacre măcar o pagină oscilațiilor nearmonice. S-ar putea da ca exemplu oscilațiile scoarței pămîntești în timpul unui cutremur sau mișcarea unui piston de mașină termică, s-ar putea prezenta înregistrările grafice realizate cu aparatele pentru electrocardiografe, care exprimă grafic variația în funcție de timp a elongației într-o oscilație nearmonică ș.a.m.d. Această lipsă a manualului, ca și lipsa corespunzătoare a programei de învățămînt, pot fi însă ușor înlăturate la o viitoare ediție.

Problemele discutate mai sus fac să se nască și alte întrebări.

De exemplu: este oare indicată, din punct de vedere metodic, tratarea în clasă a unor teme din fizică — sau din alte materii — în mod original, cu totul independent de modul de tratare folosit de manual?

Dacă fiecare profesor ar trata diferitele teme din programa de învățămînt fără să țină seama de manual, atunci care mai e utilitatea manualului? Pe de altă parte, dacă se recomandă respectarea ordinei și a modului de tratare din manual, înseamnă aceasta că profesorul este obligat să nu se abată niciodată de la ele? Iată câteva întrebări care ar merita să fie discutate mai pe larg.

Desigur, profesorul este obligat să respecte cît mai fidel programa de învățămînt. Abaterile sînt permise numai în anumite împrejurări, foarte bine cîntărite. De exemplu, profesorul își poate îngădui să neglijeze unele pagini din manual dacă acestea tratează chestiuni de detaliu, lipsite de importanță, a căror studiere ar răpi un timp ce s-ar putea folosi mai bine pentru aprofundarea unor probleme de bază. Profesorul are obligația de a completa manualul cînd constată că acesta nu lămuirește suficient o problemă. De asemenea, el poate simplifica modul de tratare a temei pe care o predă, desigur însă că fără a reduce cu nimic rigoarea științifică. În sfîrșit, profesorul e obligat să se abată de la textul manualului, și chiar să atragă atenția elevilor asupra acestui fapt, dacă e convins că în manual s-a strecurat o eroare științifică.

Bunăoară, în manualul de fizică pentru clasa a X-a fluxul magnetic este definit ca totalul liniilor de forță ce străbat o suprafață perpendiculară pe direcția liniilor de forță. Cuvîntul „perpendiculară” este greșit introdus: el îngustează în mod necorespunzător noțiunea de flux, căci fluxul străbate și suprafețe care sînt oblice față de liniile de forță.

În general, însă, scopul pentru care se tipăresc manuale — și în prezent se pun în mîna elevilor manuale tot mai bine întocmite — nu este atins dacă profesorii îl ignorează. Mai sînt profesori care în tratarea unei teme importante, ce necesită raționamente mai complicate, adoptă o metodă de expunere cu totul diferită de cea a manualului, fără ca aceasta să constituie o simplificare substanțială a celei din manual. Cum este și firește, în asemenea împrejurări elevii sînt derutați: aflîndu-se în fața a două expuneri diferite — una în manual și alta pe maculator, notată de ei după explicațiile profesorului — nu știu pe care din două s-o folosească. Adesea unii se decid să le studieze pe amîndouă și, deci, munca lor e dublă.

Discuțiile care se desfășoară tot mai larg în prezent cu privire la conținutul și metodele predării au tocmai menirea să clarifice o serie de lucruri încă neclarificate, ele ducînd la concluzii care vor putea folosi atât elaborării noilor programe și manuale, cît și profesorilor în munca lor la clasă.

Prof. J. HIRȘZON
Bacău

Cu profesorul la lecție

Te întâmpină, de cum intri în școală, priviri respectuoase de copii, o atmosferă serioasă de muncă? Îți atrag luarea aminte lecțiile vii și atractive, de o înută științifică ireproșabilă, laboratoarele atent organizate, mecanismul bine pus la punct al activității întregului colectiv de elevi și profesori? Atunci, fii sigur: școala este condusă de o mină pricepută și harnică, de un pedagog competent și pasionat pentru problemele, pe cit de complexe pe atât de frumoase, ale instruirii și educării tineretului. Căci în primul rând de felul de a munci al directorului depinde calitatea procesului de învățământ din școală. Sînt multe căile prin care cadrele de conducere din școli pot cunoaște viața din unitățile lor în toată plenătatea ei. pot controla și îndruma cu eficacitate pe cei chemați să se ocupe de educația și instruirea elevilor.

Participarea la lecții — bun mijloc de control, de îndrumare

Fiecare director este obligat, după cum se știe, să asiste săptămînal la un anumit număr de lecții. Participarea la lecții îi pune la dispoziție un bogat material factic care îl ajută să cunoască bine conținutul activității profesorilor și, pornind de la această cunoaștere, să dirijeze strădaniile colectivului pedagogic pe făgașul cel mai bun.

Stă în putința directorului să controleze în muncă pe fiecare membru al colectivului, să dea indicații concrete în orice compartiment al activității la clasă? Într-o scrisoare adresată redacției noastre, un cititor din Rm. Sărat se declară sceptic în acest sens, exprimîndu-și convingerea că directorul nu poate avea competența necesară unui control de calitate asupra predării tuturor obiectelor de învățămînt. Avînd o anumită specialitate, cel mult două — scria acest cititor — directorul va putea să facă aprecieri numai în cazul colegilor de aceeași pregătire cu dînsul. Precum se vede, cititorul nostru a pierdut din vedere mai multe elemente esențiale în această problemă. Dintre ele am vrea să amintim, în primul rînd, obligația directorului de a se pregăti minuțios pentru orice lecție la care intenționează să asiste. Pentru că, așa cum profesorul nu poate intra în clasă fără să reflecteze asupra celor ce are de predat, nici directorul nu poate proceda la un control fără să se fi pus mai dinainte în temă, fără să se fi familiarizat cu problemele lecției.

Ce i se cere pentru aceasta? Cum e și firesc, înainte de toate să cunoască subiectul lecției. Planul calendaristic pentru obiectul și clasa care îl interesează îl vor ajuta să tragă concluzii despre ritmul în care este parcursă materia, să stabilească întârzierile sau depășirile. Este de la sine înțeles că directorul este obligat să cunoască și cerințele programice în legătură cu lecția la care își

propune să asiste, ale capitolului în care se încadrează ea. Foarte important este ca directorul să citească din manual lecția „la zi” și cea care urmează a se preda (și la nevoie lecțiile cu care acestea se înlănțuie). Consultarea metodelor, care îl introduc în problemele predării obiectului respectiv este de asemenea, de dorit. Desigur că, atunci cînd asistă la lecțiile unui profesor, directorul trebuie să aibă o idee generală privind situația la învățatură a elevilor acestuia.

În școlile mai mari, directorul este ajutat în munca sa de directorii adjuncți. De obicei, sînt numite în colectivul de conducere cadre didactice de specialități diferite. Atunci cînd directorul crede că lecția la care va asista ridică probleme mai grele decît cele pe care le-ar putea sesiza singur, cu toată pregătirea prealabilă pentru asistență, poate intra în clasă împreună cu directorul adjunct care este în specialitate, sau cu responsabilul comisiei metodice. Astfel el poate să asigure permanent un control calificat, îndrumarea poate fi adîncită pe baza unei chibzuințe colective.

Nu este bună orientarea acelor directori care se socotesc răspunzători numai de modul cum decurge predarea la disciplinele înrudite cu specialitatea lor și în consecință asistă numai la aceste obiecte, celelalte fiind trecute în seama directorilor adjuncți în funcție de specialitatea acestora. Acest punct de vedere îl pune pe director în situația să „cunoască” numai din auzite ceea ce se petrece la anumite ore, să aprecieze munca unor pedagogi din constatările altora, din punctul acestora de vedere. Numai controlul direct, cunoașterea nemijlocită a muncii la clasă vor da directorului posibilitatea să cunoască bine activitatea colectivului, să aprecieze just meritele învățătorilor și profesorilor, pentru a-i putea așeza fără greș la locul meritat în scara valorilor din școală.

Pe de altă parte este privită uneori superficial obligația directorului adjunct de a ajuta la controlul și îndrumarea procesului instructiv-educativ, se condînd pe director la unele lecții și efectuînd singur un număr de asistențe. La Școala medie din Predeal, de exemplu, directorul adjunct Ion Strat nu a făcut nici o asistență la clasă în tot trimestrul I, pe motiv că s-a ocupat numai de rezolvarea unor probleme administrative. Faptul a fost pe drept cuvînt criticat de secția de învățămînt.

Alături de celelalte forme de control — cum sînt chestionarea orală (ce se realizează de obicei în primele zece minute ale lecției), înțelegere cu învățătorul sau profesorul clasei), lecțiile speciale de control (organizate de director pentru verificarea cunoștințelor dintr-un anumit capitol), studiul materialului documentar (de exemplu, a caietelor de teme pentru acasă ale unui grup de elevi sau ale întregii clase, a extemporalelor, tezelor, caietelor de notițe), etc. asistențele la lecții asigură cunoașterea în fond a muncii la clasă. Tocmai de aceea ele nu pot lipsi din sistemul de lucru al directorului și trebuie privite cu toată răspunderea.

Se întâmplă însă nu o dată să auzi pe cite un director spunînd, înainte de a suna de intrare: „La ce profesor să merg? Poate la Ionescu, Nu, am mai fost la el. Poate la Popescu, Nu, și la el am fost de curînd. Poate la Petrescu... A! La dumneata am să asist” — îl scoate pe director din încurcatură prezența mai apropiată a unui coleg și sunetul ascuțit al clopoțelului. Ce dovedește aceasta? Că directorul nu a reflectat cit de cit în prealabil asupra asistențelor pe care le are de făcut. De aceea, nici nu e de mirare că după oră, la „analiza” pe care o face lecției, nu se oprește decît la unele probleme de metodică — și anume, la cele valabile pentru toate obiectele de învățămînt — că expediază totul prin citeva considerații superficiale și îngăduitoare.

Scena aceasta — pe care nu o dată am întîlnit-o în școli — mai arată și faptul că directorul își face asistențele la întîmplare. De ce nu este bună această practică? Realitățile muncii din școală cer ca în unele perioade directorul să urmărească în mod deosebit munca anumitor cadre didactice (bunăoară, a celor tinere sau nou venite în școală), anumite aspecte ale predării unor discipline (de exemplu, cum se realizează educația comunistă a elevilor în predarea unor obiecte de învățămînt). În același timp, fiecare profesor și învățător trebuie vizitat la clasă de citeva ori pe trimestru. Unii din ei la intervale mai scurte (în funcție de lipsurile pe care le au), alții la intervale mai lungi. Este limpede că improvizația, inspirația de moment nu pot duce la împlinirea acestor cerințe. De aceea se recomandă o planificare atentă a asistențelor la clasă. Se cere ca în fiecare trimestru directorul să stabilească obiectivele, problemele mari pe care le va urmări în controlul procesului instructiv-educativ și, în funcție de aceasta, să fixeze disciplinele ce vor sta în primul plan al atenției lui, profesorii la care va asista mai mult. Un plan săptămînal al asistențelor, o evidență a lor pe profesori, pe obiecte de învățămînt și pe clase îl vor ajuta pe director să controleze în amănunțime predarea, țînînd seama de realitățile din școala lui.

Caietul de asistențe

Între filele scrise cu grijă ale caietului în care directorul consemnează observațiile lui la lecții găsești inserate, în toată autenticitatea lor, aspecte din cele mai semnificative ale activității profesorilor.

Răsfomînd caietul de asistențe al tovarăsei Ioana Irimie, directoarea Școlii generale de 8 ani nr. 5 din Brașov, aici directoarea notează de fiecare dată ziua în care a efectuat asistența, clasa, disciplina și profesorul, subiectul lecției și obiectivul urmărit în cursul asistenței. Urmează apoi comentariile pe marginea desfășurării lecției: observații privind conținutul acesteia și metodele folosite de profesor, concluziile ce se desprind

Tov. Maria Săvulescu, directoarea Școlii medii „Ion Creangă” din Capitală, discută cu prof. Nicolae Negulescu, responsabilul comisiei metodice de istorie, calitatea unei lecții.

în legătură cu activitatea lui, sarcinile ce sînt de îndeplinit în vederea generalizării în școală a metodelor bune sau în vederea lichidării lipsurilor. Din loc în loc, sublinieri cu roșu. În dreptul unora, cite o însemnare scurtă: „Pentru darea de seamă”.

Caietul de asistențe — ne spune tovarășa Irimie — este o adevărată oglindă a muncii din școală. Fără el mi-ar fi imposibil să analizez în detaliu lecțiile la care asist și deci să ajut în mod substanțial cadrele didactice. Și încă ceva: revederea lui cu prilejul analizelor de sfîrșit de trimestru, sau de sfîrșit de an, îmi este absolut necesară. Cum aș putea altfel să ilustrez cu fapte vii, convingătoare, afirmațiile pe care le fac?

În felul lui caietul de asistențe al directorului este și o oglindă a modului cum se orientează el însuși în munca lui, arătînd ce probleme îi rețin cu deosebire atenția. Foarte edificator în acest sens este caietul tovarăsei Maria Săvulescu, directoarea Școlii medii „Ion Creangă” din București. Ce-și notează și, deci, ce urmărește în cursul asistențelor ei directoarele acestei școli? În primul rînd, dacă a fost asigurat caracterul științific al predării, dacă profesorul a fost preocupat de formarea concepției materialist dialectice, a gîndirii marxiste a elevilor. Apoi, dacă ațit în verificare cit și în predarea cunoștințelor noi sînt subliniate problemele importante ale lecției, dacă se acordă atenția necesară fixării, dacă aceasta este o repetare a noilor cunoștințe sau o evidențiere a esențialului. Notele din caietul de asistențe al tov. Săvulescu dovedesc grija ei pentru modul în care profesorii cultivă gîndirea logică a elevilor, pentru metodele prin care sînt ajutate aceștia să înțeleagă problemele (și aceasta în cazul tuturor lecțiilor, chiar și al acelora de desen), să evite însușirea mecanică, bucheristă a cunoștințelor.

Instrument prețios de muncă pentru director și de verificare a calității îndrumărilor pe care acesta le dă, a sensului în care orientează el procesul instructiv-educativ, a măsurii în care se preocupă de activitatea la clasă etc. —

caietul de asistențe trebuie completat cu grijă și privit ca un document important al activității din școală.

„Directorul nu poate asigura un control de calitate — remarcă tov. Elena Georgescu, șefa secției de învățămînt a orașului Brașov — îndrumări valoroase, o bună orientare procesului instructiv-educativ, decît dacă este un bun cunoscător al problemelor pedagogice. Iată de ce dăm o atenție deosebită pregătirii cadrelor conducătoare din unitățile noastre de învățămînt, de ce ne preocupăm cu stăruință de informarea directorilor asupra experienței înaintate din școli”.

Un plan anume întocmit al secției de învățămînt prevede felurite acțiuni în sprijinul directorilor: schimburi de experiență, referate pe cele mai diverse probleme ale muncii de conducere (un accent deosebit punîndu-se pe controlul și îndrumarea procesului instructiv-educativ), analiza unor caiete de asistențe, a unor planuri de muncă și a altor documente. O asemenea preocupare poți găsi și la alte secții de învățămînt. Schimburile de experiență și dezbaterile pe probleme privind metodică organizării și desfășurării asistențelor la ore sau măsurile ce trebuie luate de directori pentru ridicarea nivelului la învățatură, organizate în regiunile Iași, Hunedoara, Ploiești etc. au ajutat la mai bună orientare a colectivului de conducere, la îmbunătățirea stilului lor de muncă.

Este necesar ca acțiunile organizate în sprijinul directorilor de școli să fie cit mai bine organizate: schimburile de experiență să le dea prilejul de a cunoaște școlile cu cele mai bune rezultate, materialele documentare ce li se indică spre consultare să fie cu adevărat valoroase, iar studiarea lor să fie urmată de o analiză în colectiv, cu prilejul căreia inspectorii să sublinieze elementele demne de reținut, de preluat. O deosebită atenție trebuie dată referatelor ce se susțin în ședințele cu cadre conducătoare din școli, așa încît acestea să popularizeze adevărata ex-

periență înaintată din oraș sau din oraș, să o explice în lumina tezelor pedagogiei științifice. Și încă ceva: nu aduc prea mari foloase — de fapt nu aduc nici un folos — referatele care discută în general problemele, care irosesc timp și forțe pentru a demonstra lucruri de toți știute, care nu vizează decît tangențial sarcinile directorilor sau tratează teme ce intră în competența consiliului pedagogic, a comisiilor metodice sau a cercurilor pedagogice. E foarte inoportun, de exemplu, ca directorii să cîștige ceva în urma audierii unor referate ca: „Importanța și sarcinile activității metodice în munca de instruire și educare a tinerei generații” sau „Colaborarea cu familia — cheia succeselor la învățatură” și altele de acest gen prezentate în unele ședințe cu personalul de conducere din școli.

Este însă limpede că directorul nu se poate limita doar la ajutorul pe care îl primește de la secția de învățămînt, cu prilejul inspecțiilor sau al ședințelor la care este invitat. **Studiul individual** este pentru director — ca și pentru profesori și învățători — de o necesitate vitală, el oferînd posibilități largi pentru adîncirea problemelor, pentru o informare mai amplă, mai variată, la zi. Să nu treacă o zi în care directorul să nu lucreze „cu cartea”. Să nu-i scape nici o lucrare nou apărută de literatură pedagogică, să fie la curent cu tot ce este nou în domeniul beltristic și al științei.

Aprofundarea cărților cere desigur timp, pe care directorul îl poate dobîndi dacă își planifică atent munca din școală, dacă știe să folosească bine timpul liber. Secțiile de învățămînt îl pot ajuta, de asemenea, solicitîndu-i serviciile în afara școlii cu mai mult discernămint, avînd grijă să nu-l încarce cu sarcini.

Director de școală trebuie să fie un om cult și bine pregătit, pentru că numai un asemenea om va putea să orienteze just întreaga activitate din școală, se va putea face stimat și apreciat de întreg colectivul cu care lucrează.

STELA PREDESCU

TEHNICA MODERNĂ

in mediere

Autoinstruirea programată și mașinile de învățat urmăresc aplicarea în procesul instructiv-educativ, respectiv în munca profesorului, a avantajelor pe care le oferă activității productive diviziunea muncii prin folosirea mijloacelor tehnice perfecționate. Se consideră că datorită lor, profesorul poate câștiga mult timp prin înlăturarea rutinei migăloase a exersării și repetării cunoștințelor, iar elevul poate dobândi un „colaborator” care să-l stimuleze și să-l controleze permanent în etapa pregătirii individuale. De asemenea, se socotește că prin folosirea mașinilor de învățat se înlesnește controlul „randamentului” elevilor, pot fi reduse examinările efectuate de profesor prin mijloacele tradiționale și, în același timp, se asigură informarea acestuia asupra nivelului cunoștințelor fiecărui elev în parte și, deci, posibilitatea organizării în mod corespunzător a procesului de instruire.

O a doua premisă de la care s-a pornit în experimentele privind introducerea mașinilor de învățat este faptul că acestea pot fi adaptate la ritmul în care își însușește cunoștințele fiecare elev. Într-adevăr, ritmul de lucru al mașinii, care poate fi și foarte rapid, încetinește atunci când este nevoie, ea dând dovadă de o „răbdare” inepuizabilă și repetând în funcție de necesități prezentarea noțiunilor insuficient înțelese.

Primele încercări de a introduce mașinile de învățat datează încă de la începutul deceniului al treilea al secolului nostru, fiind anterioare experiențelor privind introducerea televiziunii în școală. Faptul este explicabil dacă ținem seama că aceste prime mașini de învățat — al căror principiu de construcție este folosit într-o măsură și la unele tipuri experimentate recent — nu erau decât niște dispozitive mecanice de genul mașinilor simple de calculat, a căror construcție nu comportă deosebite greutăți. După câțiva ani mașinile de învățat au fost însă părăsite, datorită rezultatelor contradictorii obținute și marelui procent de cazuri în care dădeau greș. Timp de aproape trei decenii s-a considerat că nu există vreoa perspectivă de a mai fi utilizate în procesul de învățământ.

În ultimi zece ani însă — când, datorită pătrunderii largi a metodelor matematice în domeniul majorității celorlalte științe, s-a pus problema programării învățământului — s-a revenit la ideea utilizării mașinilor de învățat, de data aceasta în cadrul procesului de autoinstruire programată.

Primele mașini de învățat de construcție mecanică, a căror utilizare — în modele bineînțeles perfecționate — este susținută și astăzi de cîțiva reputați psihologi, nu comportă dificultăți deosebite de construcție. În fapt, mașina este astfel alcătuită încît permite mișcarea mai rapidă sau mai încetinită, cu ajutorul unor butoane, a unui cilindru prin fața a două ferestre paralele. Într-una dintre ferestre apar succesiv fișe pe care sînt notate în scris noțiunile ce trebuie învățate și întrebările de verificare. În cealaltă fereastră se mișcă, concomitent cu fișele, o bandă pe care elevii își scriu răspunsurile. Mașina continuă să funcționeze numai după înscrierea răspunsului elevului, concomitent cu care apare și soluția corectă, cel ce învață avînd astfel posibilitatea să verifice dacă cele scrise de el corespund acestei soluții. Avantajul acestui dispozitiv față de utilizarea unor simple foi la care partea cuprinzînd răspunsurile este acoperită și dezvoltată treptat îl constituie faptul că se împiedică sărirea peste unele întrebări sau consultarea anticipată a răspunsurilor. Totuși, fără perfecționările aduse în ultimul timp, dintre care esențială este înlocuirea fișelor cu

texte prin proiectarea unor microfilme, dispozitivul descris mai sus nici nu poate fi considerat propriu-zis ca o mașină.

Experiențele privind utilizarea acestui dispozitiv, desfășurate în ultimul timp într-o serie întreagă de țări, printre care și țara noastră, dau uneori rezultate spectaculoase, asigurînd un ritm rapid în însușirea de către elevi a anumitor cunoștințe. Ele sînt însă limitate de doi factori esențiali pentru fundamentarea științifică a oricărei metode de instruire. Se pune în primul rînd problema dificultăților privind elaborarea unui program judicios de studiu cu ajutorul mașinilor și, mai ales se resimte lipsa unei fundamen-

vățat, aceasta se bazează mai puțin pe aparatul tehnic și mai mult pe transpunerea în învățămînt a principiului programării, aplicat larg pînă acum doar în domeniul producției industriale.

Cum se aplică, în funcționarea mașinii de învățat, principiile programării? Majoritatea psihopedagogilor care susțin utilizarea mașinilor în procesul de însușirea a cunoștințelor pornesc de la concepția că acest proces se efectuează cu atît mai rapid și mai temeinic cu cît elevul este informat mai operativ asupra rezultatului străduințelor sale. După părerea unor specialiști, această formă de verificare a însușirii cunoștințelor este mult mai sti-

la însușirea mecanică a cunoștințelor în dauna dezvoltării capacităților de gîndire „creatoare ale elevului?”

Se ridică apoi, în legătură cu folosirea mașinilor de învățat, destul de multe dificultăți în alcătuirea programelor. Oricît ar fi de perfecționată mașina din punct de vedere tehnic (și vom avea ocazia să vorbim despre asemenea mașini atunci cînd vom prezenta problemele pătrunderii ciberneticii în procesul de predare), ea rămîne fără valoare dacă programele pe care se bazează sînt deficiente. Se poate spune că în prezent numărul programelor experimentale elaborate în întreaga lume este foarte redus și nu îmbrățișează majoritatea disciplinelor de învățămînt. Teoretic, cîmpul de aplicare al programării în învățămînt parte foarte întins — începînd cu matematica și gramatica, trecînd la fizică, și logică etc. Majoritatea programelor elaborate pînă acum privesc domeniile matematicii și științelor naturale. Din păcate, însă, experimentarea onora dintre ele nu a dat rezultatele scontate. Dacă ne gîndim la faptul că alcătuirea fiecărui program necesită folosirea multor forțe — specialiști în domeniul disciplinei care urmează să fie programată, al pedagogiei, al psihologiei, al tehnicii — la marele consum de ore de muncă (programarea predării științelor naturale pentru o singură clasă, de exemplu, a necesitat uneori peste 12 000 de ore de muncă), la extrema claritate pe care o cere fiecare formulare, ne dăm seama de amploarea dificultăților existente încă în experimentare.

Se pare că unele din aceste dificultăți pot fi evitate cu ajutorul mașinilor de învățat construite pe baza tehnicii electronice, care sînt mult mai perfecționate decît cele din primul tip. Acestea au, ca principale subansamble, un aparat de proiecție și

un dispozitiv pentru comenzi electronice. Programul care urmează a fi predat este înregistrat pe o peliculă. Aceasta cuprinde aproximativ zece mii de imagini și se proiectează pe un ecran, atît în direcția desfășurării normale a bobinei cît și re-venind, în funcție de comenzile electronice, la oricare din imaginile proiectate anterior. Pe parcursul desfășurării programului mașina formulează diferite întrebări la care elevul poate răspunde apăsînd pe cîteva butoane. (Întrebările sînt puse însă la etape mai mari decît în cazul primului tip de programare). Concepția programării se bazează la aceste mașini pe răspunsuri date selectiv și pe prezentarea de informații suplimentare, numite programe secundare, care îl conduc pe elev pas cu pas către soluția justă. Legată de sistemul mai perfecționat al mașinii folosite, autoinstruirea programată prin această metodă, denumită a „programelor ramificate”, este mai complexă. Astfel, după ce elevul este informat asupra noțiunii pe care trebuie să și-o însușească, urmează întrebarea, iar după un scurt timp de gîndire pe ecranul mașinii sînt înfățișate 3—4 răspunsuri posibile, dintre care el urmează să aleagă, prin apăsare pe un buton, răspunsul considerat corect. Dacă răspunsul este într-adevăr corect, imaginea următoare de pe ecran îl confirmă, repetîndu-l pentru a-l fixa mai temeinic. Apoi dispozitivul de comandă electronică permite proiectării să se desfășoare mai departe, prezentînd informarea necesară însușirii unei alte noțiuni. Dacă însă răspunsul dat a fost incorect dispozitivul electronic determină proiectarea unei imagini care cuprinde o informare suplimentară, pentru ca elevul să se poată corecta.

Obiecțiile aduse acestui al doilea tip de autoinstruire programată cu ajutorul mașinilor de învățat sînt formulate mai ales de psihologi. Ei susțin — și unele experimente mai îndelungate le dau dreptate — că prin proiectarea pe ecran a cîtorva răspunsuri, dintre care doar unul este corect, se fixează în memoria elevilor și unele dintre răspunsurile greșite.

După cum se vede, randamentul și limitele utilizării mașinilor de predat sînt raportate mai ales la cunoașterea încă insuficientă a procesului complex pe care îl presupune activitatea cu caracter intelectual, desfășurarea gîndirii fiecărui elev pe drumul găsirii răspunsului corect la o anumită întrebare. În momentul de față experiențele arată că mașinile de învățat dau randament mai ales în însușirea cunoștințelor și deprinderilor care cer o exersare și o repetare intensivă. În al doilea rînd apare evident că utilizarea mașinilor de învățat cere o mult mai intensă și mai continuă concentrare a atenției elevilor.

Perspectivile și posibilitățile de viitor ale utilizării mașinilor de învățat în cadrul procesului instructiv-educativ se raportează direct la găsirea unor soluții fundamentate științific pentru importante probleme pe care le prezintă actualul stadiu al experimentărilor.

prezentare de M. HERIVAN

III. AUTOINSTRUIREA PROGRAMATĂ ȘI MAȘINILE DE ÎNVĂȚAT

Organizarea cit mai rațională a procesului instructiv-educativ așa încît să ducă la dezvoltarea maximă a capacităților intelectuale ale fiecărui elev a constituit și continuă să constituie una din preocupările de frunte ale învățămîntului. Se știe că în această direcție succesele sînt cu atît mai mari cu cît se realizează o individualizare mai accentuată a metodelor de pregătire a elevilor.

În sfera experimentelor pentru găsirea celor mai eficiente mijloace în vederea individualizării căilor de însușire a cunoștințelor în raport cu cerințele puse de dezvoltarea capacităților fiecărui elev se înscriu și cercetările privind autoinstruirea programată și folosirea mașinilor de învățat.

Care sînt caracteristicile autoinstruirii programate? Ce sînt mașinile de învățat și cum pot fi folosite ele în școală? Iată principalele întrebări la care vom căuta să răspundem în cuprinsul prezentării din acest număr.

fără psiho-pedagogice a procesului de studiu în aceste condiții.

În ceea ce privește prima problemă, căutările actuale urmăresc în mod deosebit găsirea celei mai potrivite forme de programare a disciplinelor, a domeniului de pregătire în care autoinstruirea programată dă cel mai mare randament. Se află încă în stadiul de presupuneri și experimentare problema numărului de greșeli admisibile în timpul desfășurării programului de autoinstruire. (Dacă elevul ar face prea multe greșeli există riscul ca el să se obișnuiască cu răspunsurile eronate, iar dacă întrebările ar fi la un nivel prea scăzut, așa încît el să nu facă aproape nici o greșală, ar putea să scadă interesul pentru studiu). Nu s-au găsit încă soluții la care să adere în unanimitate psiho-pedagogii nici în alte probleme: gradarea dificultății între două verigi diferite ale aceleiași cunoștințe, dacă este mai bine (și în ce cazuri anume), ca răspunsurile să fie redactate integral de către elevi sau să fie alese dintr-un număr de cîteva răspunsuri redactate în prealabil, cum pot fi diversificate programele astfel încît să permită elevului trecerea rapidă peste cunoștințele pe care și le-a însușit și adîncirea celor pe care nu le cunoaște prea temeinic. În sfîrșit, se pune problema tipului de stimuli care trebuie folosiți în fiecare din cazurile date. În funcție de toate aceste probleme, pentru care s-au propus adesea rezolvări cu caracter contradictoriu, s-au conturat actualele direcții pe tărîm experimental privind autoinstruirea programată și construcția mașinilor de învățat.

Fără îndoială că, dacă se poate vorbi de o revoluție în procesul instructiv-educativ determinată de apariția mașinii de în-

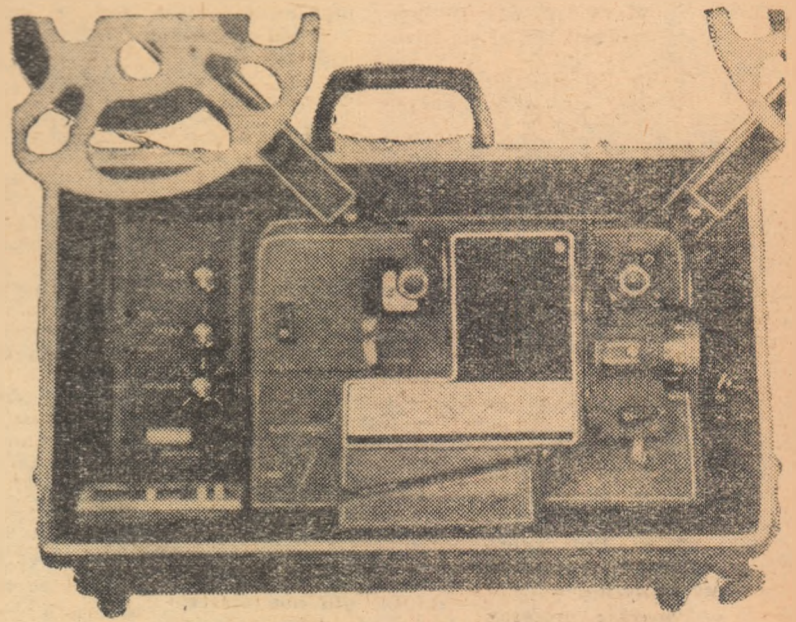
mulativă decît aprecierea lor tradițională, pe care profesorul o face de obicei mult prea tirziu față de momentul cînd au fost însușite.

Tipul de program adaptat la mașina de învățat cu cilindru, poartă denumirea de „programare lineară”, intrucît îl conduce pe elev — prin prezentarea materiei într-o ordine logică și într-un grad crescînd de dificultate — în etape foarte mici, spre găsirea soluției fiecărei probleme. Schematic, programarea lineară cuprinde patru etape principale, de la prezentarea unei anumite noțiuni pînă la verificarea corectitudinii însușirii. Întîi se prezintă informarea pe baza căreia urmează să se însușească o nouă noțiune; urmează apoi prezentarea întrebării; cea de a treia etapă constă în formularea în scris, de către elev, a răspunsului, iar cea de a patra în compararea acestui răspuns cu soluția justă, prezentată de mașină. Cel care utilizează mașina poate afla astfel imediat dacă și-a însușit sau nu corect noțiunea respectivă.

Metoda specifică folosită în programarea lineară — prezentarea informărilor și solicitarea răspunsurilor din aproape în aproape — permite majorității elevilor să răspundă corect la cel puțin 95 la sută din probleme. În legătură cu aceasta se ridică principalele obiecții și luări de poziții critice la adresa metodei programării lineare. Este adevărat — afirmă adversarii acestei metode — că programarea lineară a cunoștințelor a determinat reducerea duratei de studiu, mai ales pentru elevii mai puțin dotați (este vorba de o reducere în proporție de 50—75 la sută). Se pune însă întrebarea: o asemenea programare nu conduce

ză să fie programată, al pedagogiei, al psihologiei, al tehnicii — la marele consum de ore de muncă (programarea predării științelor naturale pentru o singură clasă, de exemplu, a necesitat uneori peste 12 000 de ore de muncă), la extrema claritate pe care o cere fiecare formulare, ne dăm seama de amploarea dificultăților existente încă în experimentare.

Se pare că unele din aceste dificultăți pot fi evitate cu ajutorul mașinilor de învățat construite pe baza tehnicii electronice, care sînt mult mai perfecționate decît cele din primul tip. Acestea au, ca principale subansamble, un aparat de proiecție și

Aparat de proiecție, cuplat cu un dispozitiv electronic, folosit în cadrul autoinstruirii cu programare ramificată

Educarea elevilor în spiritul disciplinei conștiente *)

În procesul de pregătire a elevilor pentru viață un rol deosebit de important revine educării lor în spiritul disciplinei conștiente, înțelegând ca o manifestare a întregii lor personalități, bazată pe convingere și legată indisolubil de toate trăsăturile moralei comuniste: de atitudinea nouă, înaintată, față de muncă și de avutul obștesc, de spiritul colectiv etc.

Se știe că educarea elevilor în spiritul disciplinei conștiente și al comportării civilizate nu se poate realiza prin acțiuni izolate, sporadice, ci constituie rezultatul unui întreg sistem de măsuri la care își dau concursul, în cadrul aceluiași front comun, toți factorii educativi.

Înțelegând acest lucru, numeroase școli din regiunile Iași și Oltenia au reușit să asigure o bună corelare a influențelor educative exercitate de colectivul pedagogic, de organizațiile U.T.M. și de pionieri, de familiile elevilor. Așa s-a procedat, de exemplu, la Școala medie nr. 7 din Iași sau la Școala medie „Frații Buzești” din Craiova. Aici, marea majoritate a lecturilor se desfășoară cu cele mai bune rezultate: elevii dau răspunsuri corecte, competente, dovedind o pregătire conștientă, temeinică, așa cum e urmată de astfel și notele bune și foarte bune din cataloage. În general, la aceste școli se imprimă o atmosferă deosebit de plină de curiozitate și ordine elevilor, fiind îngrijită, atmosfera simțitoare de muncă ce se desprinde din toată comportarea lor.

Fără să vrea să întrebăm de „secretele” timpului aceste colective pedagogice înțeleg că obțin aceste rezultate? Cum au reușit să transforme cerințele metodice în motive ale disciplinei interioare? Ce cercetare atentă arată că „secretele”, dacă poate fi vorba de așa ceva, constau în întregul complex de măsuri educative luate de conducerea școlilor respective îndrumate de organizațiile de partid și de organizațiile comitetelor U.T.M., al organizațiilor de pionieri și al părinților, măsuri care laolaltă, încabegate într-un sistem, au asigurat o unitate de cerințe și de acțiuni care se observă la fiecare pas: în desfășurarea lecțiilor, a lucrărilor practice, în convocările purtate cu cadrele didactice și activile U.T.M. și de pionieri din școală, în îndrumarea părinților. Iar măsurile luate nu se bazează pe constrângere, nu se limitează la interdicții, la prescripții, ci pun în fața elevilor cerințe pozitive, care stimulează atitudinea activă și inițiativa acestora.

Este bine cunoscut faptul că bazele educării elevilor în spiritul disciplinei conștiente se pun în procesul de învățământ, în cadrul predării fiecărei obiect de studiu. De aceea, majoritatea profesorilor acordă o atenție deosebită atât pregătirii temeinice a materialului ce trebuie predat, cât și desfășurării lecției conform

cerințelor pedagogice pe care le impun particularitățile clasei respective, specificul școlii, al obiectului de studiu și al temei, locul subiectului tratat în sistemul de lecții. La orele profesorilor S. Rădoi, A. Stoleru, E. Mocanu, Tr. Cohan, B. Moisea de la Școala medie nr. 7 din Iași, la aceleași învățătorului A. Butoi, ale profesoarei L. Nicolau și ale altor profesori de la Școala medie „Frații Buzești” din Craiova, de la școlile medii nr. 1 din Tg. Jiu și Tr. Severin, de la școlile medii nr. 1 și nr. 2 din Huși, de la Școala medie din Pașcani etc. se întâlnește o grijă deosebită pentru desfășurarea unor lecții de calitate. Exigența pe care cadrele didactice de la aceste școli o manifestă față de propria lor pregătire pentru lecție, pentru desăvârșirea lor pedagogică exercită o puternică înrîurire asupra elevilor, contribuind mult la educarea lor în spiritul disciplinei conștiente. Lecțiile de matematică ale profesorului Gh. Hergelețiu de la Școala medie din Pașcani, de exemplu, captează atenția elevilor, le stimulează interesul și dorința de a obține succese în studiul obiectului respectiv, tocmai prin competența și dragostea pe care le manifestă profesorul față de specialitatea sa, prin felul cum leagă el cunoștințele predate de viață, de producție. Lecțiile se desfășoară cu participarea activă a întregii clase. Fresmătul ce se produce în clasă după formularea fiecărei întrebări este expresia atitudinii active a tuturor elevilor pe întregul parcurs al lecției. Ei sînt mereu stimulați să-și valorifice cunoștințele și gândirea matematică. Ei se creează posibilitatea de a aplica cunoștințele dobândite la noi și noi cazuri. Cerințele profesorului sînt dozate diferit și exprimate o exigență în continuă creștere față de fiecare elev în parte: o concepție pedagogică optimă, stimulată. Elevii se simțeau cu dragoste exemplari și de aceea în clasă sînt efectuate corect și a temelor și prezentarea riguroasă, și de ei, a fiecărei lecții de către elevi se constituie o problemă.

Rezultatul acestei atitudini exemplare a profesorilor față de muncă, față de principalele lor dăruiri pedagogice se realizează din plin în viața elevilor, în punctualitatea lor la ore, în pregătirea sistematică a temelor și a lecțiilor, în umplerea atentă a exercițiilor, în studiul individual temelor, în obținerea unor rezultate bune și foarte bune la învățămînt, la sfîrșitul termenului. Astfel, procentajul de promovabilitate la multe din clasele Școlii medii „Frații Buzești” din Craiova, ale Școlii medii nr. 1 din Turnu Severin ale Școlii medii nr. 7 din Iași se ridică la 90 la suta.

Educarea elevilor în spiritul disciplinei conștiente și al comportării civilizate se realizează însă nu numai la lecții, ci prin întreaga activitate din școală și

din afara ei. Iată de ce, la școlile la care ne referim, rezultatele obținute pe linia disciplinei în cadrul lecțiilor sînt întărite prin măsuri care privesc toate celelalte forme ale muncii în rîndurile elevilor.

Un loc important îl ocupă, printre aceste măsuri, folosirea unor metode de convingere a elevilor asupra necesității de a respecta regulamentul de ordine interioară, regulile de purtare în școală și în afară de școală, regulile stabilite pentru vizite, excursii și alte acțiuni. La școlile medii din Pașcani și din Hălăuțești, bunăoară, ca și la multe alte școli din regiunile Iași și Oltenia, regulamentul de ordine interioară și regulile de purtare au fost discutate cu elevii în cadrul orelor de dirigiență, al adunărilor U.T.M. și de pionieri, au fost afișate în clase, pe coridoare, în dormitoare etc. Fiecare profesor se interesează de respectarea cerințelor stabilite de școală în cadrul lecțiilor, în recreații și în alte împrejurări.

Intrucit atitudinea față de muncă este strîns legată de respectul față de avutul obștesc, în multe școli din regiunile amintite s-au luat valoroase inițiative pentru educarea elevilor în spiritul dragostei și respectului față de proprietatea socialistă.

Iată, bunăoară, o asemenea inițiativă, luată la Școala medie „Frații Buzești” din Craiova. Ea a pornit de la o întimplare mai mult sau mai puțin frecventă în viața școlilor: unul din elevii clasei a V-a „A” a strîcat o bancă. Fapta aceasta a determinat pe dirigintele clasei să organizeze, cu ajutorul activului pionieresc, o adunare la care s-a discutat atitudinea elevului. Adunarea a izbutit să lămurească de ce este necesară păstrarea avutului obștesc dar, pentru a da acestei cerințe o mai mare forță de convingere, dirigintele a organizat, tot cu sprijinul activului pionieresc, o vizită la întreprinderea „8 Iunie”, unde elevii au putut urmări întregul proces de muncă pentru confecționarea băncilor. Concluziile trase de ei în urma acestei vizite, concluzii subliniate de diriginte și de instructorul superior de pionieri, au arătat că muncă și cîte valori materiale sînt necesare pentru confecționarea unei bănci, scoțînd în evidență în mod convingător necesitatea păstrării avutului obștesc. Avînd o puternică influență pozitivă asupra elevului care a greșit, măsurile inițiate de diriginte cu sprijinul organizației de pionieri au influențat în același timp întreaga clasă. Ca urmare, grija pentru bunul obștesc a crescut mult în rîndurile elevilor ei.

Mijloacele folosite în vederea educării elevilor în spiritul grijii pentru avutul obștesc sînt variate. De exemplu, la Școala medie din orașul Pașcani s-a organizat o întrecere între clase

privind menținerea ordinii și curățeniei în școală. Mobilizați de colectivul pedagogic al școlii, de organizația U.T.M. și de pionieri, elevii au primit cu însuflețire această întrecere.

Comportarea disciplinată a elevilor presupune și grija pentru uniforma școlară, ca și ținuta îngrijită în toate împrejurările. De aceea numeroase școli, cum sînt, de exemplu, școlile medii nr. 1 și nr. 2 din orașul Huși, acordă multă atenție și acestui aspect al educării elevilor în spiritul disciplinei. Acum, pentru fiecare din elevii acestor școli, purtarea uniformei, a emblemei școlii la care învață reprezintă o adevărată mîndrie.

Măsurile educative luate de școală duc la rezultate durabile, la formarea unor deprinderi și obișnuințe de comportare civilizată atunci cînd la transpunerea lor în viață participă în mod activ și familia. Conștiente de acest lucru, cadrele didactice din multe școli ale regiunilor Oltenia și Iași acordă, în cadrul propagandei pedagogice desfășurate în rîndul părinților, o deosebită atenție problemei educării elevilor în familie în spiritul disciplinei conștiente și al comportării civilizate. La lectoratele pentru părinți din aceste școli s-a discutat pe larg despre importanța pe care o are, pentru sănătatea și dezvoltarea armonioasă a copilului, respectarea unui regim rațional de muncă și odihnă. La Școala medie nr. 7 din Iași, de exemplu, asemenea discuții, organizate separat, după grupele de vîrstă școlară cărora le aparțin copiii, s-au purtat cu toți părinții.

De o îndrumare atentă se bucură în multe școli părinții elevilor din clasa I, intrucit pentru copiii din această clasă introducerea în munca școlară are o deosebită importanță. Ținînd seama de faptul că trecerea de la joc la învățătură, la un regim rațional de muncă și odihnă se realizează mai ușor pentru copii atunci cînd părinții cunosc cerințele formulate de școală și creează condiții favorabile pentru respectarea lor, o serie de școli, ca de exemplu Școala generală de 8 ani nr. 1 din Turnu Severin, au prezentat în cadrul lectoratului pentru părinți astfel de teme: „Clasa I, etapă nouă în viața copilului”, „Despre regimul de muncă și odihnă de acasă”, „Educarea copiilor în spiritul unei comportări civilizate la școală, acasă și pe stradă” etc.

Multe cadre didactice au atras familiile în educarea copiilor, în spiritul unei atitudini juste, sănătoase față de muncă, în educarea acestora în spiritul unei atitudini pline de grijă față de avutul obștesc. Astfel, la Craiova, în cartierele nou ridicate, s-au organizat consfătuiri pe blocuri cu copii și tineri, cu părinții lor, unde profesorii au arătat felul cum trebuie respectate normele de conviețuire socialistă, grija care trebuie manifestată pentru păstrarea locuințelor, a tuturor dependențelor, au subliniat valoarea morală, patriotică pe care o are participarea elevilor la amenajarea și înfrumusețarea spațiilor verzi. Asemenea măsuri au exercitat o influență pozitivă asupra disciplinei și comportării elevilor.

Ocupîndu-se de îndrumarea părinților, secția de învățămînt a orașului Craiova se interesează și de modul cum sînt educați copiii care locuiesc la gazde. Astfel, din inițiativa acestei secții s-a organizat, cu sprijinul comitetelor de părinți din școli, al comitetelor de bloc și al comitetelor de stradă, o acțiune largă de vizitare a gazdelor pentru cunoașterea condițiilor în care trăiesc elevii. Cu acest prilej s-au dat îndrumări gazdelor și, în cazurile cînd s-a constatat că acestea nu asigură îndeplinirea cerințelor privitoare la munca și odihna copiilor, la conviețuirea socială, s-au luat măsuri; elevii respectivi fiind repartizați în familii care oferă garanția unei bune dezvoltări a celor pe care îi găzduiesc.

Experiența multor școli din regiunile Oltenia și Iași confirmă adevărul cunoscut că educarea elevilor în spiritul disciplinei conștiente se rezolvă în cele mai bune condiții acolo unde elevii sînt antrenati într-o activitate școlară vie, ritmică și susținută, unde conținutul lecțiilor și al activităților practice, al muncii educative în afara de clasă și extrașcolară este interesant, unde se folosește intens ajutorul organizațiilor de tineret și al familiei. Aspectele prezentate mai sus constituie dovada vie a rezultatelor ce se pot obține pe baza acțiunilor organizate și just orientate a frontului comun al factorilor de bază ai educației.

*) Unele aspecte din constatările a două brigăzi ale Ministerului Învățămîntului care au controlat modul cum se realizează educarea elevilor în spiritul disciplinei conștiente într-o serie de școli din regiunile Iași și Oltenia.

În recreații, ca și în timpul orelor de curs, elevii Școlii de 8 ani din Tîlzești, reg. Galați, dau dovadă de deosebită disciplină

Nu mă amestec!

E pauză. Zîmbind unui gînd ascuns, profesorul Popescu se plimbă pe coridor. În răstimpuri, tusea lui sparge liniștea ce s-a așternut aici de cîteva minute.

În curte, vîietul caracteristic recreațiilor. Deodată, un elev cu o mină serioasă aleargă pe coridor, aducînd cu sine zumbetul de afară.

— Ce e, Butnarule? — Întreabă profesorul, oarecum deranjat.

— Tovarășe profesor, Georgescu e de serviciu pe clasă și nu vrea să-și

facă datoria. Eu i-am spus, dar degeaba...

— Și de ce-mi spui mie asta?

— Păi, să veдеți, tovarășe diriginte...

— Exact! Caut-o pe dînsa!

— Dar dînsa...

— Tocmai! Dînsa e diriginta voastră și ei trebuie să i te adresezi.

Și pașii începură din nou să măsoare, tacticos, lungimea coridorului. După cîteva clipe, însă, meditația profesorului e din nou întreruptă, de data aceasta de o fetiță cu ochii în lacrimi.

— Tovarășe profesor... Co... Corina... mi-a dat o palmă...

— Și ce vrei acum de la mine? — se apără, enervat, profesorul. Ți-a dat-o, și-a dat-o!

— Da, dar eu nu i-am făcut nimic...

— Asta s-o lămurească tovarășul diriginte. Du-te le ei!

Nu reuși să-și reia de la capăt gîndurile, căci o altă elevă, pătrunzînd în fugă pe coridor, i se adresează:

— Tovarășe profesor...

— Ce vrei de la mine? strigă profesorul, infuriat de-a binelea. Ce sînt eu? Nici dirigintele vostru nu e aici?

— Nu, să veдеți...

— Și atunci veniți cu toții pe capul meu? Eu nu mă amestec în treburile altuia, înțelegi?

Nu mă amestec... auziți? Nu mă amestec!

Nu mai poate avea omul o clipă de liniște!

Și, supărat foc, pătrunse în cancelarie...

VASILE CIOBANU

Precizări privind materia din care vor fi examinați candidații la examenul de maturitate

In legătură cu programa pentru examenul de maturitate din anul 1964, publicată în „Gazeta învățământului” nr. 739 din 24 ianuarie 1964, au fost adresate redacției unele întrebări, s-au primit articole cu observații și propuneri.

Adresându-ne Ministerului Învățământului spre a putea da lămuriri necesare, ni s-au făcut următoarele precizări cu privire la materia din care vor fi examinați candidații, la unele obiecte, la examenul de maturitate din acest an școlar:

I. LA LITERATURA ROMÂNĂ candidații vor fi examinați din materia studiată în clasele VIII—XI (VIII—XII în școlile de artă), conform programelor școlare în vigoare și indicațiilor date în „Gazeta învățământului” nr. 739 din 24. I. 1964. Se va ține seama de instrucțiunile de reducere a programelor și manualelor școlare valabile în anul 1963/1964, difuzate în toate școlile de cultură generală.

II. LA MATEMATICĂ se vor da spre rezolvare exerciții și probleme din materia prevăzută în programa claselor VIII—XI și demonstrații numai din materia prevăzută în programa claselor X—XI. Nu se vor cere demonstrații din capitolele: știri, puteri și logaritmi, simboluri $+\infty$ și $-\infty$ din programa clasei a XI-a.

III. LA FIZICĂ, candidații secției reale vor fi examinați după programa examenului de maturitate publicată în „Gazeta învățământului”. Candidații secției umaniste vor fi examinați din următoarele teme:

A. Electromagnetismul.

1. Electromagneții și aplicațiile lor.
2. Forța electromagnetică și aplicațiile ei.
3. Inducția electromagnetică (fără explicarea electronică a inducției)
4. Inducția într-o spirală care se rotește uniform într-un câmp magnetic omogen
5. Generatorul de curent alternativ — principii de construcție și funcționare.
6. Dinamul și motorul de curent continuu. Reversibilitatea lor.
7. Transformarea curentului alternativ. Transformatorul.
8. Electrificarea. Centrale termice și hidroelectrice.

B. Oscilații și unde electromagnetice.

1. Descărcarea oscilatorie a condensatorului; circuit oscilant; perioada și frecvența oscilațiilor electrice.
2. Câmp electromagnetic. Unde electromagnetice. Circuit oscilant deschis. Antena.
3. Tuburi electronice. Dioda. Trioda. Funcționarea triodei.
4. Radioemisia și radiorecepția. Transistoare.

C. Structura atomului (în întregime)

IV LA NOȚIUNI DE MARXISM-LENINISM.

- candidații ambelor secții — reală și umanistă — vor fi examinați din următoarele teme studiate în clasele X și XI:
1. Criza generală a capitalismului.

Ce este criza generală a capitalismului. Manifestările crizei generale a capitalismului în etapa actuală.
  2. Victoria socialismului în țara noastră.

Congresul al III-lea al P.M.R. despre victoria socialismului în țara noastră.

Succesele obținute de poporul nostru sub conducerea P.M.R. în domeniul industrializării socialiste. Dezvoltarea industriei în etapa desăvârșirii construcției socialiste.

Incheierea colectivizării agriculturii.

Claselor sociale existente în țara noastră în etapa actuală: clasa muncitoare și rolul ei conducător, clasa țărănimii colectivistice. Formarea intelectualității noi, socialiste.

3. Proprietatea socialistă asupra mijloacelor de producție — baza relațiilor de producție socialiste.

Relațiile de producție în socialism. Superioritatea lor față de relațiile de producție capitaliste.

Formarea proprietății socialiste. Cele două forme ale proprietății socialiste: proprietatea de stat și proprietatea cooperatist-colectivistă. Asemănările și deosebirile dintre ele. Necesitatea apărării și întăririi proprietății socialiste.

4. Scopul producției sociale în socialism.

Ridicarea continuă a bunăstării oamenilor muncii — scopul producției sociale în socialism. Preocuparea permanentă a partidului și guvernului pentru dezvoltarea continuă a producției socialiste în vederea creșterii nivelului de trai al celor ce muncesc.

5. Munca socială și productivitatea muncii în socialism.

Caracterul muncii în socialism. Noua atitudine față de muncă. Dreptul la muncă și îndatorirea de a munci. Disciplina socialistă a muncii.

Ce se înțelege prin productivitatea muncii și care sînt căile de creștere a acesteia în socialism. Progresul tehnic — factor de bază al sporirii productivității muncii.

6. Salariul în socialism.

Formele salarizării în socialism. Congresul al III-lea al P.M.R. despre creșterea salariului real al muncitorilor, inginerilor, tehnicienilor, funcționarilor și a veniturilor reale ale țărănilor.

7. Sistemul economic socialist mondial.

Apariția și dezvoltarea sistemului socialist mondial.

Rezultatele obținute de țările sistemului socialist mondial în domeniul economiei, științei și culturii.

B. Din materia clasei a XI-a.

1. Problema fundamentală a filozofiei.
Problema fundamentală a filozofiei. Materialismul și Idealismul, două linii fundamentale opuse în filozofie.

2. Materialitatea lumii.
Caracterul material al lumii. Definiția marxist-leninistă a materiei și însemnătatea ei.

3. Învățătura marxist-leninistă despre partidul revoluționar al clasei muncitoare.

Necesitatea creării partidului marxist-leninist al clasei muncitoare. Rolul partidului clasei muncitoare în organizarea și conducerea luptei clasei muncitoare pentru răsturnarea capitalismului și făurirea societății comuniste.

Centralismul democratic, principiu fundamental de organizare a partidului clasei muncitoare.

Partidul Muncitoresc Român, partid marxist-leninist forța conducătoare a poporului în opera de construire a socialismului în patria noastră

4. Învățătura marxist-leninistă despre revoluția socială.

Ce se înțelege prin revoluție socială. Revoluția socialistă. Rolul alien-

ției clasei muncitoare cu țărănimia muncitoare în revoluția socialistă.

Revoluția populară în țara noastră.

5. Învățătura marxist-leninistă despre dictatura proletariatului. Statul de democrație populară — formă a dictaturii proletariatului.

Ce este dictatura proletariatului. Sarcinile statului de dictatură a proletariatului. Republica Populară Română — stat al dictaturii proletariatului. Rolul statului nostru democrat-popular în desăvârșirea construcției socialiste, în dezvoltarea economiei, științei și culturii.

Rolul conducător al P.M.R. în statul nostru democrat-popular.

6. Învățătura marxist-leninistă despre patrie și patriotism.

Ce se înțelege prin patrie și patriotism. Patriotismul socialist. Cum se manifestă patriotismul socialist al oamenilor muncii în construcția socialistă.

Unitatea indisolubilă dintre patriotismul socialist și internaționalismul proletar.

7. Învățătura marxist-leninistă despre război și pace.

Cauzele și caracterul războaielor în imperialism.

Posibilitatea preîntîmpinării războiului mondial în epoca contemporană. Coexistența pașnică a statelor cu orînduirii sociale diferite.

Contribuția R.P.R. la menținerea și apărarea păcii.

V. LA BIOLOGIA GENERALĂ, candidații ambelor secții vor fi examinați din următoarele teme:

Lumea vie și caracteristicile ei. Dezvoltarea științelor biologice în sec. al XVIII-lea și prima jumătate a sec. al XIX-lea.

Importanța lucrărilor lui C. Linné.

Lamarckismul, prima teorie evoluționistă.

G. Cuvier și importanța lucrărilor lui.

Teoria evoluționistă a lui Ch. Darwin.

Dovezi în sprijinul teoriei evoluției furnizate de diferite ramuri ale biologiei (paleontologia, anatomia și fiziologia comparată, embriologia).

Variabilitatea, ereditatea și selecția (artificială și naturală) ca factori ai evoluției.

Lupta pentru promovarea darwinismului de către biologii progresiști ai timpului.

Principalele doctrine biologice care deviază de la darwinism (weismannismul, mutaționismul, mendelo-morganismul).

Miciurinismul — etapă superioară în dezvoltarea darwinismului — concepția biologică a lui I. V. Micurin.

Transformarea eredității plantelor sub influența condițiilor de mediu (metoda aclimatizării, zdruncinarea eredității în primul stadiu de dezvoltare).

Transformarea eredității plantelor prin imbinarea sexuală și vegetativă (încrucșarea soiurilor nordice cu cele sudice, încrucșarea formelor îndepărtate din punct de vedere geografic, încrucșarea formelor îndepărtate din punct de vedere genetic).

Metode: apropierea vegetativă prealabilă, metoda intermediarului, metoda amestecului de polen, alegerea și educarea hibridilor.

Transformarea eredității și a variabilității la animale.

Oamenii de știință romini care au contribuit la crearea de noi soiuri de plante și animale, precum și la dezvoltarea agriculturii în patria noastră

Adaptarea organismelor la mediu

Originea și evoluția lumii vii. Dezvoltarea științelor biologice în țara noastră.

In laboratorul Institutului pedagogic din Baia Mare

Însemnări bibliografice

Monografiile de istorie literară

În ultimul timp, Editura pentru Literatură a publicat câteva monografii de istorie literară, menite să pună în lumină tot mai multe aspecte din viața unor mari personalități ale literaturii noastre clasice și contemporane și să contribuie, totodată, la o mai adîncă înțelegere a activității lor creatoare.

În rîndul acestor monografii se situează, între altele, **Momentul Caragiale** de Silvian Iosifescu, **Ion Creangă** de Zoe Dumitrescu-Buşulenga, **Mihail Sadoveanu** de Savin Bratu, **Cezar Petrescu** de Mihail Gafița și **Camil Petrescu** de B. Elvin. Înămănunchind, în prezentări sintetice, o seamă de date și aprecieri privind opera scriitorilor respectivi, aceste monografii nu pot să nu stea în atenția oamenilor școlii.

Silvian Iosifescu, în **Momentul Caragiale**, încadrîndu-l pe marele nostru clasic alături de fruntașii literaturii progresiste a timpului nu numai din țara noastră, ci din întreaga Europă, caracterizează cu competență opera lui, scoțînd în evidență marile ei valori.

Zoe Dumitrescu-Buşulenga depune un efort susținut în monografia consacrată lui **Ion Creangă** pentru a descoperi tainele artei povestitorului, de uimitoare originalitate. În mod deosebit pune în lumină autoarea clasicismului folcloric și realismul popular care caracterizează opera lui Creangă. Direcțiile de cercetare ale lucrării tind a stabili, de pe poziții științifice, modul cum anumite teme și personaje folclorice tradiționale sînt valorificate în mod creator de viziunea laică despre lume a scriitorului, ca și modul în care basmul popular este interpretat de un temperament satiric.

Savin Bratu, în monografia sa consacrată lui **Mihail Sadoveanu** (este vorba de primul volum), tinde către o descripție exactă a uriașei opere sadoveniene, realizînd o strînsă corelație între epocă, biografie și operă. În mod deosebit se oprește lucrarea asupra rădăcinilor folclorice ale creației lui Sadoveanu, subliniînd caracterul de confesiune a sufletului colectiv al poporului în opera lui.

Studiul lui Mihail Gafița despre **Cezar Petrescu** pune problema vieții și operei acestui scriitor care se formează și evoluează într-o epocă plină de contradicții — primele patru decenii ale veacului nostru. Autorul monografiei scoate în evidență faptul că Cezar Petrescu se afirmă, mai cu seamă în perioada dintre cele două războaie mondiale, ca unul dintre scriitorii care caută să promoveze marile tradiții realiste ale prozei noastre clasice.

B. Elvin, în studiul său consacrat lui **Camil Petrescu**, caută un echilibru între analiză și sinteză, între detaliu și generalizare, prezentînd o serie de concluzii interesante cu privire la opera scriitorului.

În general, studiile monografice la care ne-am referit au o încontestabilă valoare informativă și documentară, aduc unele elemente noi, necunoscute pînă acum, în legătură cu viața și opera scriitorilor respectivi, conțin suficiente jaloane de orientare în ce privește stabilirea locului pe care îl ocupă ei în contextul literaturii noastre clasice sau contemporane. Ele pot fi astfel de un real folos profesorilor și elevilor.

FĂNICĂ N. GHEORGHE

Revista de pedagogie

Nr. 2, februarie 1964

În sumar:

STUDII ȘI CERCETĂRI

- I. Berca, V. Bunescu, P. Popescu, Neveanu și M. Vișan: Problemele psihopedagogice ale modernizării învățămîntului matematicii în școala de cultură generală.
Petre Bărbulescu, Aclim Căzacu și Anton Vasilescu: Contribuția organizației U.T.M. la formarea profilului moral-politic al elevilor.
Ștefan Linul, Ioan Voșca și Aurel Lătiș: Instruirea practică în producție a elevilor străngari.
Victor Țircovnicu: Damschin Bojinca, pedagog iluminist.

CONSULTAȚII — DISCUȚII — CRONICA

- Mira Babeș: Unele aspecte ale cunoașterii naturii în timpul ărnii de către copii din grupa mare.
Petre Stăculescu: Condiții ale producției agricole în școala de 8 ani.

Limba română

Nr. 1/1964

În sumar:

- I. Dănilă și Toma Pavel: Formalizarea — valoarea ei gnoseologică și aplicarea ei în cercetarea lingvistică.
Acad. Tudor Vlașu: Expresia juvenilului la Eminescu.
Valeria Guță-Romalo: „Cultismul” N. Pădurariu: Asupra unor „forme aberante” introduse de marinari în limbă.
Mireea Seche: Schiță de istorie a lexicografiei române. XI. Activitatea lexicografică a lui A. T. Laurian

- Alexandru Caraman și Lucia Mănescu-Caraman: Probleme privind formarea vorbirii după principiul comunicării verbale la elevii cu deficiențe de auz.
Ștefan Pop, Gheorghe Atanasiu, Romeo Dăscălescu, Gore Dumitru: Cerințe ale abecedarului pentru orbi.
Ștefan Birănescu: Aduarea generală a Academiei R.P.R.

DE PESTE HOTARE

- Iosif Antohi și Vintilă Panduru: Unele probleme actuale ale învățămîntului din America Latină.
E. M. Tseretkov: Metoda compunerilor pe baza experienței de viață a elevilor din școala serală.

CRITICA ȘI BIBLIOGRAFIE

- C. A.: „Să le dezvoltăm copiilor dragostea pentru frumos”
A. V.: Cu privire la educația copilului unic în familie.

- și I. Massim. 4. Analiza dictionarului lor (continuare)

- N. A. Ursu: Gramatica românească a lui Ioan Alboteanu.
Acad. Iorgu Iordan: Mai multă gramatică!
Vasile Știrbu: Sensul adjectivelor ordinale.
Marius Sala: Cu privire la unele determinative din toponimia românească.
Th. Hristea: Contribuții etimologice.
Vladimir Drimba: Contribuții etimologice.
Procopie Jitaru: Glosar regional. Regiunea Suceava (raionul Gura Humorului, comuna Berchisest).

CORRESPONDENȚA

Multe din scrisorile sosite recent la redacție ne relatează aspecte legate de activitatea cadrelor didactice în domeniul muncii culturale de masă. Majoritatea acestor scrisori arată că, la sate, conținutul activităților culturale răspunde în primul rând cerințelor privitoare la întărirea economico-organizatorică a gospodăriilor agricole colective, urmărind totodată lărgirea orizontului de cultură generală al colectivităților.

● De exemplu, tov. Anghel Ștefan din comuna Dirova, raionul Lugoj, vorbește în scrisoarea pe care ne-a trimis-o despre contribuția cadrelor didactice din această comună la buna funcționare a cursurilor agrotehnice, despre strădania lor ca aceste cursuri să ducă efectiv la ridicarea nivelului profesional, a pregătirii celor care le urmează. De asemenea, după cum ne scrie tov. Anghel Ștefan, învățătorii și profesorii din comuna Dirova au ținut în fața colectivităților o serie de conferințe cu caracter agricol, ca și numeroase expuneri pe teme științifice — „Omul a descoperit puterea atomică”, „Urmările dăunătoare ale superstițiilor” etc. La aceste conferințe și expuneri, urmate, de regulă, de programe artistice, au participat de fiecare dată peste 500 de colectiviști.

Un deosebit accent pun cadrele didactice din comună și pe informarea politică a locuitorilor acesteia. Astfel, ele țin săptăminal, în fața membrilor colectivei din localitate, cite o expunere asupra celor mai însemnate evenimente interne și externe.

Nu este neglijată, în același timp, nici activitatea artistică. Acum, când ne găsim în preajma etapei a II-a a celui de al VII-lea concurs pe țară al formațiilor de artiști amatori, cadrele didactice din Dirova dau o deosebită atenție reactivizării și întăririi formațiilor de cor, de dansuri, a brigăzii artistice de agitație. Formația de cor, de exemplu, care numără peste 120 de membri are în repertoriul său cîntece patriotice și de masă ca „Te cînt partid”, „Patru biruitoare”, „Satul meu” ș.a. Brigada artistică de agitație, compusă din 16 tineri, a pregătit și prezentat cu mult succes programul intitulat „Sfatul nostru popular”, popularizînd o serie de realizări obținute în comuna Dirova care în anul precedent a obținut premiul I pe regiunea Banat, iar anul acesta premiul I pe raionul Lugoj pentru acțiunile patriotice de înfrumusețare și bună gospodărire.

Cu sprijinul cadrelor didactice s-a organizat și o formație de dansuri. La fel cu celelalte formații artistice din comună, și formația de dansuri s-a prezentat cu succes la faza intercomunală a celui de al VII-lea concurs artistic.

O activitate rodnică desfășoară și echipele de teatru. Formația de teatru a tinerilor, de exemplu, care a luat ființă de curînd a pregătit cu ajutorul cadrelor didactice din comună piesele „Pumnul de fier”, „Ultimul” și „Neamurile”. Prin conținutul lor educativ, legat de viața țărănilor colectiviști, spectacolele echipelor de teatru contribuie la ridicarea conștiinței socialiste a colectivităților.

● De la Bistrița, profesoara Lucia Igna ne scrie despre o seară literară organizată de elevii și cadrele didactice din localitate, cu tema „Momente din viața și opera marelui poet George Coșbuc”.

Montajul literar prezentat la serata literară, la care și-au dat concursul pionieri și elevi, a cuprins multe din cele mai semnificative poezii ale marelui poet. La reușita acestei manifestări o contribuție importantă a adus și orchestra școlii, compusă din 20 de pionieri și elevi.

În planul de activitate culturală a cadrelor didactice din Bistrița este prevăzută și un montaj literar închinat împlinirii a 75 ani de la moartea luceafărului poeziei românești, Mihail Eminescu. Montajul închinat lui Eminescu va fi prezentat în cursul acestei luni.

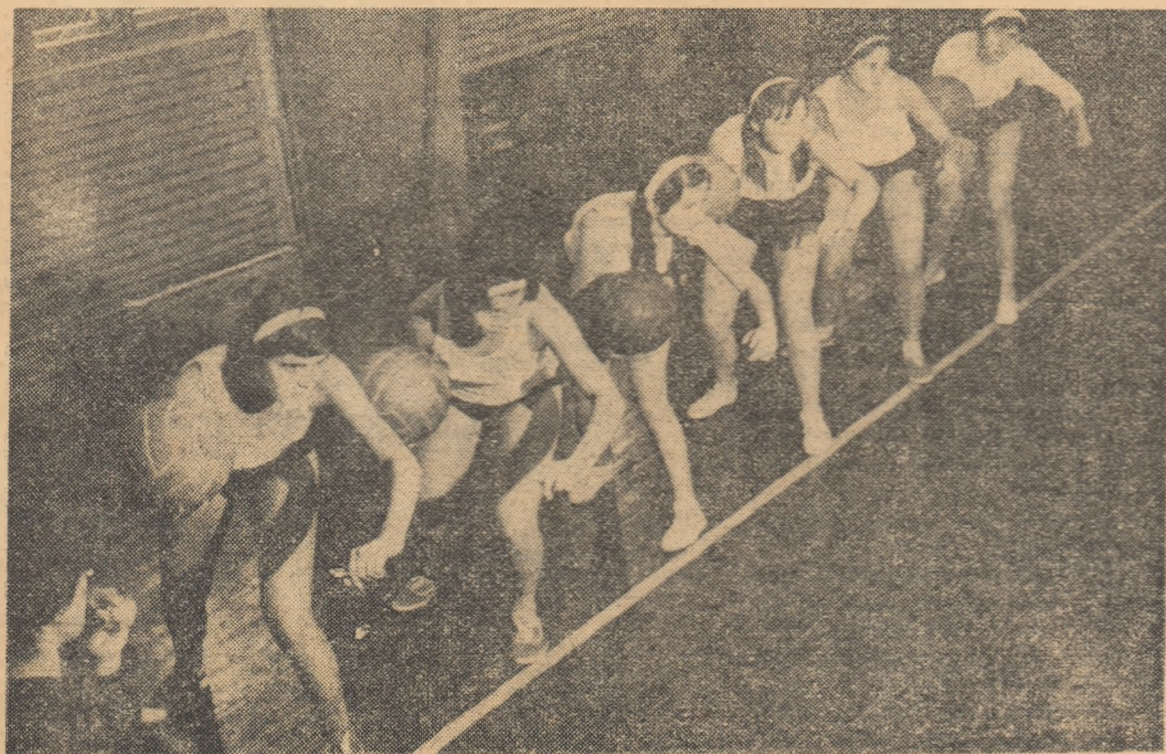
● O scrisoare sosită de la Cristur și semnată de tov. Gheorghe Șendreașu ne relatează despre o „duminică cultural-sportivă” organizată la Căminul cultural din această localitate cu sprijinul activ al învățătorilor și profesorilor.

A avut loc, cu acest prilej, un simpozion cu tema „Lucrările agricole de primăvară”, la care s-au dat numeroase îndrumări practice privind bunul mers al muncii colectiviștilor.

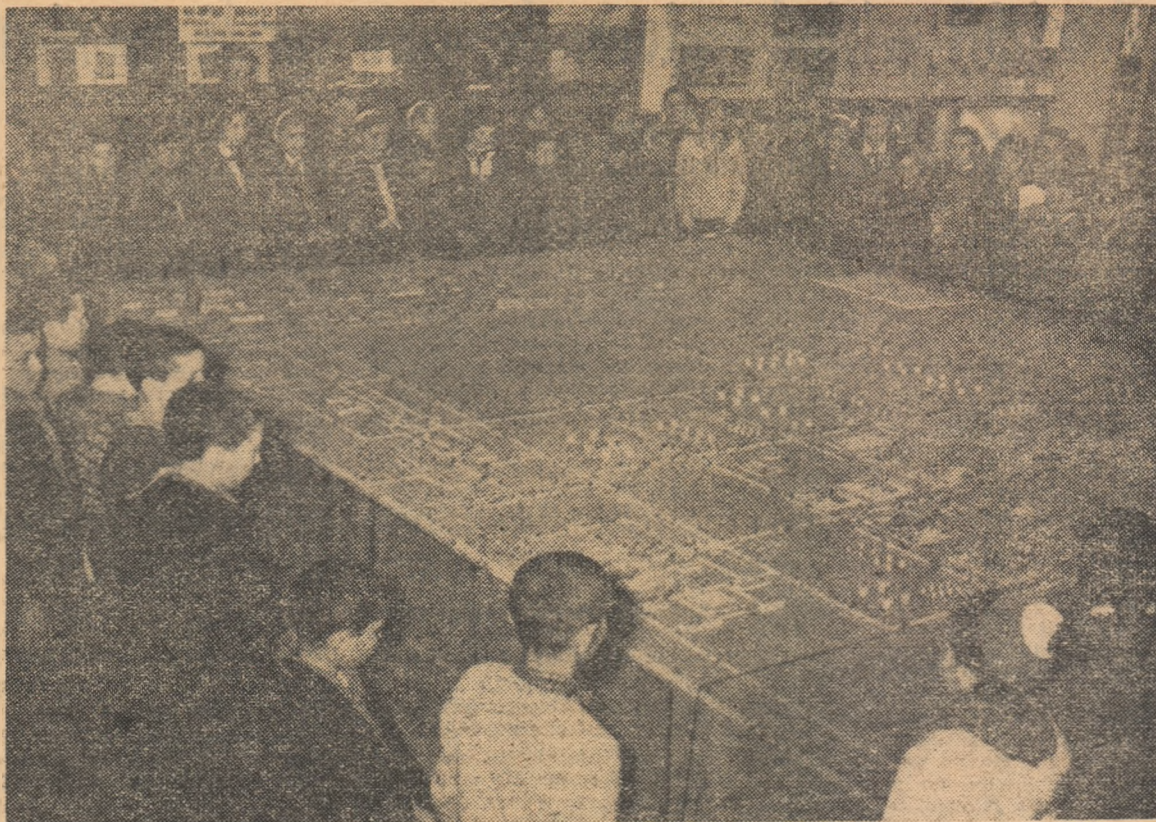
Programul artistic prezentat în cadrul duminicii cultural-sportive a cuprins frumoase dansuri românești și maghiare, cîntece, un concert prezentat de orchestra căminului cultural, un spectacol al brigăzii artistice de agitație etc.

De asemenea, s-a bucurat de multă apreciere expoziția plastică amenajată într-una din săliile căminului, care cuprindea portretele unor colectiviști din comună, executate de către tov. Nicolae Adam, de la Casa de creație regională.

În sfîrșit programul sportiv, care a întrunit elogiile unanime, a cuprins exerciții de gimnastică, sărituri, meciuri de tenis de masă etc.

În sala de sport a Școlii medii nr. 35 din Capitală

Școlari în vizită la Muzeul de istorie a partidului

ACTUALITATEA

O discuție despre patosul muncii pedagogice

Recent, secția de învățămînt a Capitalei și Comitetul orașenesc București al U.T.M. au invitat pe profesori la o discuție cu tema „Patosul muncii pedagogice”. La această discuție, care s-a desfășurat în sala Teatrului pentru copii și tineret, a participat un mare număr de profesori din școlile Capitalei, atrași de caracterul deosebit de interesant al temei, care privește esența însăși a muncii instructiv-educative.

În cuvîntul lor, cei trei vorbitori — profesorii emeriți Petre Drăgoiescu și Margareta Ailincăi și prof. Teodor Burcescu, directorul Școlii medii „Dr. Petru Groza” — au relatat participanților aspecte semnificative din experiența pe care au acumulat-o în îndelungata lor activitate de educatori ai tinerelor generații.

Lecția este o mică operă de artă — spunea tov. Petre Dră-

goiescu. Profesorului i se cere nu numai pregătire temeinică și multilaterală, ci și talent, așa cum li se cere actorilor de teatru sau, poate, mai mult decît lor. O scenă e și clasa — și pe această scenă profesorii interpretează în fiecare zi, în fiecare oră, problemele științei și culturii, ale școlii, ale vieții. Ei n-au voie să le interpreteze decît foarte bine, fiindcă greșelile de pe scena clasei pot avea urmări foarte grave în viața spectatorilor... din bănci. Școala e un teatru, rămînînd totuși școală, după cum teatrul e o școală, rămînînd totuși teatru. Răspunderea pentru fiecare cuvînt spus

elevilor, pentru felul în care le-a fost spus, pentru fiecare gest făcut în fața lor, pentru fiecare privire aruncată peste chipurile lor trebuie să stea în atenția permanentă a slujitorilor școlii. Stilul de muncă și de viață al profesorului, al clasei, al școlii își pune adînc pecetea pe sufletul copilului.

Pentru toți participanții la întîlnire, aceste cuvinte — ca și tot ceea ce s-a spus în cadrul ei — au însemnat o reală mobilizare la o cît mai atentă și mai rodnică muncă în rîndurile elevilor.

Prof. GH. SOVU

Acțiuni sportive

În aceste zile, pe terenurile Centrului de antrenament nr. 2 din Capitală se dispută întrecerile pentru Cupa Sfatului popular al Capitalei la tenis, rezervată elevilor. La această competiție, aflată la cea de a III-a ediție, participă peste 200 de elevi, reprezentînd paisprezece asociații și cluburi din orașele Tg. Mureș, Craiova, Hunedoara, Brașov, Cluj, Cîmpia Turzii și București. Ea are ca scop ridicarea performanțelor tinerilor tenismeni precum și verificarea la început de sezon a stadiului de pregătire al concurenților.

Sub conducerea cadrelor de specialitate elevii luptă cu dirzenie pentru victorie. Se remarcă îndeosebi, printre pretendenții la primele locuri, elevii Viorel Marcu, Dan Dimache, Andrei Balog, Agneta Kun, Vera Radov, Felicia Bucur și alții.

În vacanța aceasta elevii au posibilitatea să participe la numeroase acțiuni cu caracter sportiv.

La Oradea, bunăoară, s-a des-

fășurat recent cea de a IV-a ediție a concursului de atletism. Gazdele — elevii Școlii sportive din localitate — s-au întrecut cu atleți și atlete din București, Ploiești, Constanța, Iași etc. La Timișoara au avut loc meciuri de baschet iar la București meciuri de handbal. Zilele acestea au loc și competiții de gimnastică sportivă (la Ploiești), de volei (la Tg. Mureș) și de scrimă (la Satu Mare).

Sute de elevi de toate vîrstele își petrec timpul liber învățînd la bazinul de la Sala Floreasca înotul. Împărțiți pe grupe de vîrstă, ei execută, îndrumați de profesori de specialitate, nenumărate exerciții, de la cele mai simple mișcări de susținere la suprafața apei pînă la săriturile la trambulină mică.

Comportarea elevilor arată că munca depusă de antrenori, de profesorii de educație fizică, dă roade frumoase. Mulți dintre micșii sportivi promit de pe acum a fi speranțe ale înotului românesc.